

Troska o różnorodną wspólnotę.

Działania Fundacji Polskie Forum Migracyjne
w 2023 roku.

Warszawa, kwiecień 2024

FUNDACJA
**Polskie
Forum
Migracyjne**

Troska o różnorodną wspólnotę.

Działania Fundacji Polskie Forum Migracyjne
w 2023 roku.

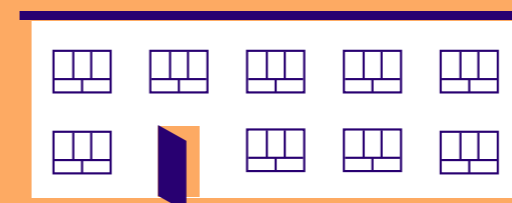
Warszawa, kwiecień 2024

FUNDACJA Polskie
Forum
Migracyjne

Spis treści

Wstęp	4
Kim jesteśmy	7
Nasze działania	8
Wsparcie informacyjne	10
Wsparcie psychologiczne	12
Wsparcie edukacyjne	14
Wsparcie kobiet	16
Wsparcie osób w najtrudniejszej sytuacji (caseworking)	18
Sieciowanie – wymiana informacji, wiedzy, doświadczenia	20
Centrum wsparcia – Górczewska 137	22
Zespół mobilny	24
Wolontariat	26
Lokalne działania integracyjne	28
Aktywizacja zawodowa	30
MEAL (Monitoring, Evaluation, Accountability & Learning)	32
Komunikacja	34
Granica polsko-białoruska	36
Rzecznictwo i dzielenie się doświadczeniem	38
Jak to zrobiliśmy, czyli nasz zespół, partnerzy i przyjaciele	39
Zespół	42
Partnerzy i darczyńcy	44
Przyszłość, czyli konteksty pracy, wyzwania, plany i postulaty	46
Kontekst. Uwarunkowania naszej pracy i przyszłe wyzwania	48
O co zabiegamy	52
Projekty realizowane w 2023 roku	54

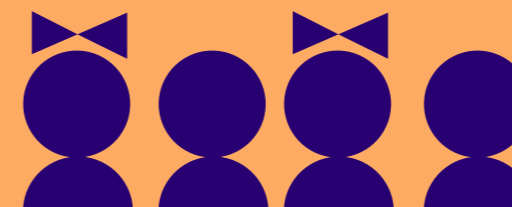
Nasza praca w 2023 roku w liczbach

Dzieci (396 osób) będące pod opieką naszych asystentek międzykulturowych wypełniłyby ponad 16 klas! To mogłaby być cała podstawówka!

Klienci/klientki naszych caseworkerów i caseworkerek (4032 osoby), żeby przyjechać po wsparcie, potrzebowaliby stu autokarów!

Dzieci, które urodziły się po naszych szkołach rodzenia, wypełniłyby sześć grup przedszkolnych! (w szkołach rodzenia uczestniczyło 91 kobiet)

Gdyby wszyscy klienci naszego centrum wsparcia (5980 osób) chcieli przyjechać do nas metrem, potrzebowaliby aż czterech pociągów wypełnionych po brzegi!

Udział finansowy państwa (fundusze rządowe) w realizacji naszych działań stanowi 0,58% budżetu PFM zrealizowanego w 2023 roku! (otrzymaliśmy 63 600,00 zł)

Na wzmianki o PFM (786) w rozmaitych mediach można było natknąć się ponad dwa razy dziennie. Codziennie!

Wstęp

Przez ostatni rok przeszliśmy w Fundacji długą drogę, kolejny raz wykonaliśmy ogrom pracy. To dla nas w PFM, jak dla wielu naszych klientów i klientek, także współpracowników i współpracowniczek kolejny rok naznaczony wojną w Ukrainie. Przez ten czas wspieraliśmy też osoby dotknięte przez inne konflikty i niepokoje: na Bliskim Wschodzie, w Afryce, Azji Centralnej i innych częściach świata – z pięćdziesięciu pięciu krajów.

Ponad 20 tysięcy osób skorzystało z wiedzy i pomocy naszego zespołu. Dla bardzo wielu osób staliśmy się opoką, ostatnią deską ratunku, albo po prostu dobrym, bezpiecznym miejscem.

To był intensywny czas. Praca na najwyższych obrotach przez dwa lata daje, jak się potocznie mówi, w kość. Jako pierwsza z polskich organizacji pozarządowych zdecydowaliśmy się na badanie dobrostanu i diagnozę wypalenia zawodowego w zespole. Wyciągnęliśmy z niego wnioski, a nasz plan na 2024 rok to próba powrotu do pracy w równowadze, na ile to możliwe.

Wynieśliśmy z ostatniego roku pracy ważne lekcje: konieczność ciągłej profesjonalizacji, zarządzania naszą własną różnorodnością, wewnętrznego namysłu nad tym, jak pomagać mądrze, z uważnością na zmieniające się potrzeby osób, którym pomagamy i pojawiające się wyzwania. Rozwój i uczenie się, które były naszym doświadczeniem zarówno na indywidualnym, jak wspólnym, fundacyjnym poziomie były wymagające, ale sprawiły, że jako zespół staliśmy się dojrzałsi i mądrzejsi.

Nowy kontekst polityczny daje nam w Polsce przestrzeń do dzielenia się kompetencjami i doświadczeniem. Zamierzamy dzielić się wiedzą, licząc, że pozwoli ona budować w Polsce systemowe rozwiązania dla wielu palących problemów, z którymi osoby z doświadczeniem migracji obecnie się borykają.

fot. Tomek Kaczor
Agnieszka Kosowicz na spotkaniu integracyjnym zespołu we wrześniu 2023 r.

Podsumowując ubiegły rok chcę wyrazić uznanie i wdzięczność dla wszystkich partnerów, darczyńców, współpracowników, współpracowniczek, instytucji, urzędów i osób dobrej woli, które towarzyszyły PFM w tym intensywnym czasie. Dziękuję Wam za wsparcie, wspólną pracę i wspólne poszukiwanie rozwiązań. Wielkie ukłony kieruję też do zespołu PFM. Za każdy dzień Waszego zaangażowania i pasji, współczucia, uwagi, troski i życzliwości – dziękuję.

Agnieszka Kosowicz

fot. Tomek Kaczor
Spotkanie integracyjne zespołu we wrześniu 2023

Kim jesteśmy

Fundacja Polskie Forum Migracyjne od 2007 roku wspiera migrantów i migrantki, uchodźców i uchodźczynie w Polsce. Zabiegamy o włączanie osób z doświadczeniem migracji do polskiego społeczeństwa, przestrzeganie ich praw i przeciwdziałanie dyskryminacji. Każdy człowiek jest ważny.

Zależy nam na budowaniu Polski otwartej na różnorodność i życzliwej. Chcemy, żeby nasza wiedza i doświadczenie pomagały tworzyć w Polsce bezpieczną przestrzeń do życia dla wszystkich, którzy tworzą nasze społeczności i wspólnoty, bez względu na to, skąd przybywają.

Dbamy o to, aby nasza praca była rzetelna, a usługi wysokiej jakości: odpowiadające na potrzeby, świadczone przez profesjonalny personel, w poszanowaniu godności i autonomii osób, z którymi pracujemy.

Pomagamy wszystkim, bez względu na kraj pochodzenia, płeć, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, orientację seksualną czy wiek. Nasze wsparcie jest bezpłatne.

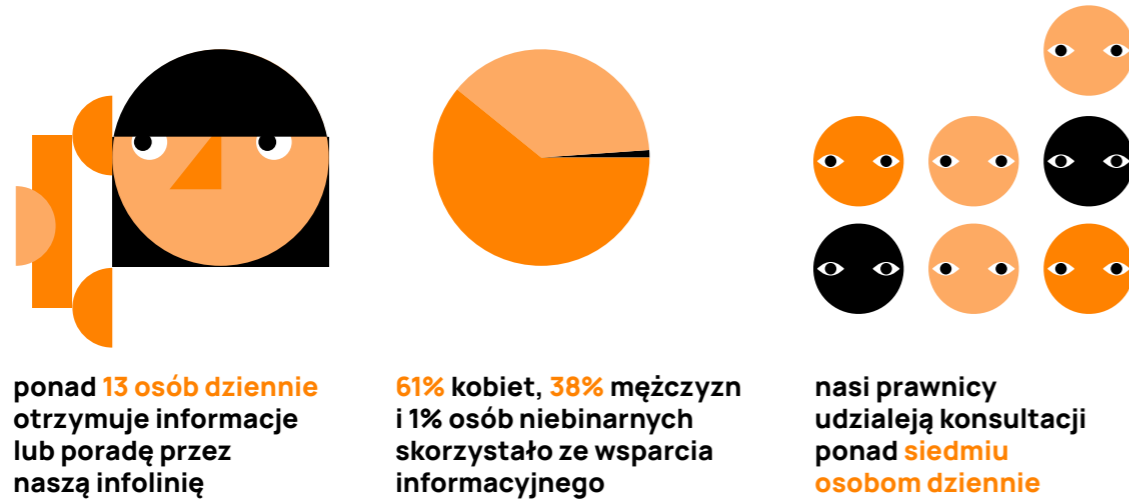
Nasze działania

fot. Tomek Kaczor
Warsztaty z animacji dla dzieci i młodzieży z Ukrainy,
prowadzone przez Darię Kopiec i Dominika Ludwiga.
Warsztaty odbywały się w ramach projektu Plan International
mającego na celu wzmocnienie odporności psychicznej
(rezyliencji) i psychoedukację. Powstał film animowany
„Warto sięgać po pomoc”, który można obejrzeć na naszym
kanale You Tube.

Wsparcie prawne i informacyjne

- 3427 informacji i porad udzielonych przez infolinię
- 818 konsultacji dotyczących doradztwa legalizacyjnego
- 1824 konsultacji prawnych

Wsparcie informacyjne świadczymy stacjonarnie w naszym punkcie przy ul. Górczewskiej 137, online oraz telefonicznie.

Infolinia to serwis, w ramach którego eksperci i ekspertki mówiący po ukraińsku, rosyjsku, angielsku i polsku udzielają informacji na tematy dotyczące najróżniejszych spraw związanych z życiem w Polsce. Usługa działa pięć dni w tygodniu, 6 godzin dziennie. W 2023 roku najczęściej pojawiające się pytania dotyczyły legalizacji pobytu cudzoziemców, statusu UKR (zwłaszcza wyjazdów z Polski i powrotów), zatrudnienia, tłumaczeń przysięgłych, urzędowych poświadczeń różnych dokumentów i kompetencji, świadczeń socjalnych, dostępności kursu języka

polskiego, zapisywania dzieci do szkół i przedszkoli, wiz dla obywateli i obywaterek różnych krajów.

Po wcześniejszym umówieniu oferujemy również pomoc prawną i indywidualne konsultacje (stacjonarne lub online) dotyczące legalizacji pobytu, rozliczania podatków, działalności gospodarczej oraz doradztwa zawodowego.

Wsparcie dostępne jest w językach polskim, rosyjskim, ukraińskim, angielskim, białoruskim, francuskim (z możliwością tłumaczenia na inne języki).

Najważniejsze wyzwania:

- niewydolny system i procedury związane z legalizacją pobytu (m.in. przewlekłe postępowania legalizacyjne, niezrozumiała komunikacja z instytucjami, np. pisma urzędowe),
- nierówne traktowanie osób z doświadczeniem migracyjnym (dyskryminacja ze względu na kraj pochodzenia),
- brak jasnych informacji w językach obcych, zarówno podczas procedur legalizacyjnych jak i w przestrzeni publicznej (szkoły, urzędy, służba zdrowia i inne).

Rekomendacje systemowe:

- zrównoważona i odpowiedzialna polityka migracyjna i integracyjna,
- usprawnienie postępowań legalizacyjnych,
- poprawa dostępu do informacji dla osób niemówiących po polsku, zwłaszcza w sektorze usług publicznych i w komunikacji z urzędami,
- szkolenia pracowników i pracowniczek administracji publicznej,
- równe prawa dla osób z doświadczeniem migracyjnym niezależnie od m.in. kraju pochodzenia.

Otwarci, szczerzy i tolerancyjni pracownicy, którzy przekazują wyczerpujące i przydatne informacje. Cierpliwie tłumaczą, aż człowiek zrozumie. Jestem bardzo wdzięczna i cieszę się, że się do Was zwróciłam”

beneficjentka z Ukrainy

Wsparcie psychologiczne

30

ponad 30 osób
dziennie korzysta
z naszego wsparcia
psychologicznego

29% z nich
stanowią
dzieci

65%
stanowią
kobiety

- 7737 konsultacji psychologicznych
- z czego 553 w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców
- 390 osób uzyskało wsparcie przez telefon zaufania
- nasi klienci pochodzą z 55 krajów

Nasz cel to świadczenie pomocy psychologicznej na najwyższym poziomie, z jak największą dostępnością, w języku, w którym osoba potrzebująca wsparcia swobodnie się porozumiewa.

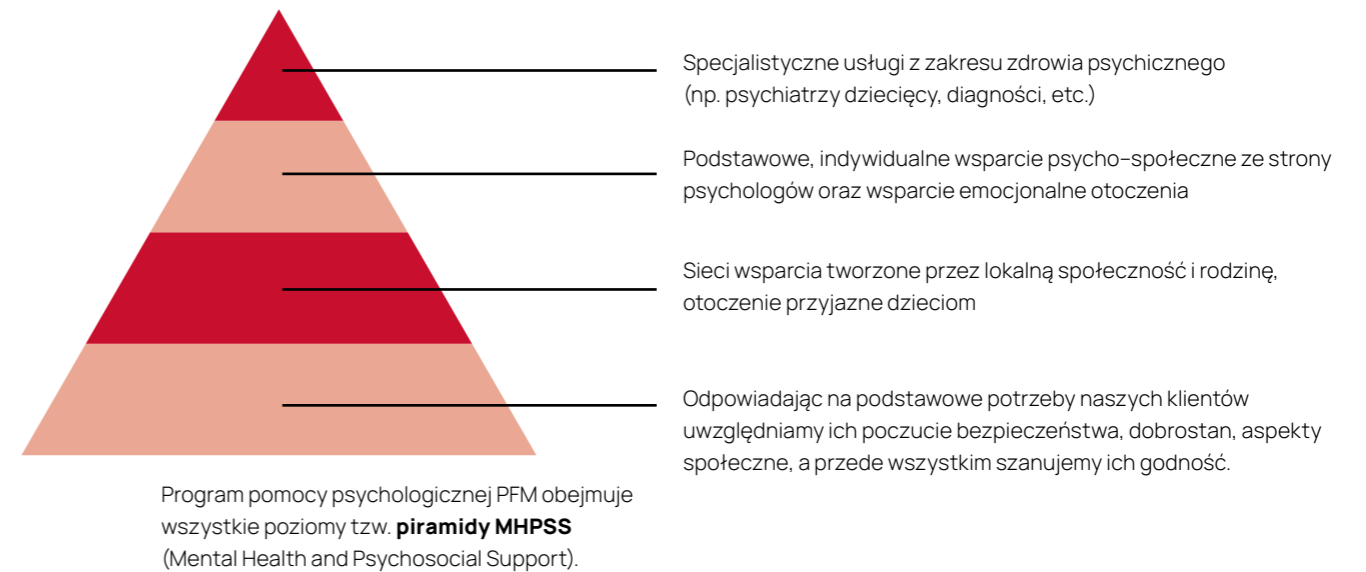
Zabiegamy, by cały system wsparcia uchodźców i migrantów w Polsce brał pod uwagę uwarunkowania psycho-społeczne związane z migracją, takie jak stres, trauma, wyzwania związane z adaptacją. Zależy nam, aby wszystkie usługi stawały **w centrum godność** ich odbiorców.

Chętnie dzielimy się wiedzą – szkolimy innych psychologów, nauczycieli, pedagogów. Bierzemy udział w konferencjach i seminariach. Zespół psychologiczny blisko współpracuje z zespołem edukacyjnym – w 2023 roku przeprowadziliśmy serię warsztatów w warszawskich i podwarszawskich szkołach, których celem było **budowanie odporności psychicznej dzieci i młodzieży** oraz wzmacnianie więzi między dziećmi z doświadczeniem migracji – tak by były dla siebie wsparciem. Warsztaty „ReSET – Relacje, Siła, Emocje, Troska” objęły ponad 2500 dzieci, zrealizowaliśmy je blisko 200 razy. Wspieramy uchodźców i migrantów **we wzmacnianiu ich więzi rodzinnych i z lokalną społecznością**, w tym np. społecznością szkolną. Cały zespół pracujący bezpośrednio z klientami

potrafi udzielić pierwszej pomocy psychologicznej, a w razie potrzeby, przekierowuje do pomocy specjalistycznej.

Nasz zespół psychologów i psycholożek pracuje z osobami po doświadczeniach traumatycznych, z trudnościami w funkcjonowaniu w roli rodzica, w żałobie, z zaburzeniami lękowymi i adaptacyjnymi, z osobami w kryzysie suicydalnym, z uzależnionymi, w kryzysie okołoporodowym. Pracujemy w różnych nurtach psychoterapeutycznych: integracyjnym, systemowym, ericksonowskim, czy TSR (Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach). Prowadzimy także grupowe formy wsparcia psychologicznego. Staramy się ułatwić dostęp do lekarzy psychiatrów – w najpilniejszych przypadkach przekierowujemy do prywatnych placówek medycznych.

Szczególną formą wyspecjalizowanego wsparcia psychologicznego jest nasza działalność **w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców** (w detencji). Osoby przebywające tam – według naszej oceny – są pozbawione bezstronnego, jakościowego i prowadzonego w zrozumiałym dla nich języku wsparcia psychologicznego. Psycholodzy PFM pracują z tymi osobami w trybie interwencyjnym, często zapobiegając kryzysom psychicznym i suicydalnym. Postulat dostępu do opieki psychologicznej jest regularnie formułowany przez uchodźców objętych detencją i zgłaszany przy okazji protestów i strajków głodowych, do których dochodzi niestety coraz częściej.

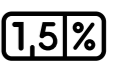

Najważniejsze wyzwania:

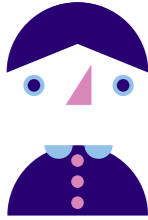
- niska dostępność psychologów, zwłaszcza dziecięcych, ale też psychotraumatologów, psychiatrów, diagnostów w publicznej służbie zdrowia,
- potrzeba społecznej normalizacji korzystania z pomocy psychologicznej,
- systemowo i bezprawnie ograniczany dostęp do klientów w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców.

Rekomendacje systemowe:

- poprawa dostępu do opieki psychologicznej dla osób w detencji,
- systemowo wdrażane zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci, zwłaszcza w klasach wielokulturowych,
- poprawa dostępności psychiatrów, zwłaszcza dziecięcych,
- zwiększenie dostępności psychologów dziecięcych pracujących w językach obcych,
- usprawnienie systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc (zwłaszcza w rodzinie, wobec dzieci i Gender Based Violence),
- usprawnienie systemu wsparcia życiowego dla osób doświadczających kryzysów psychicznych.

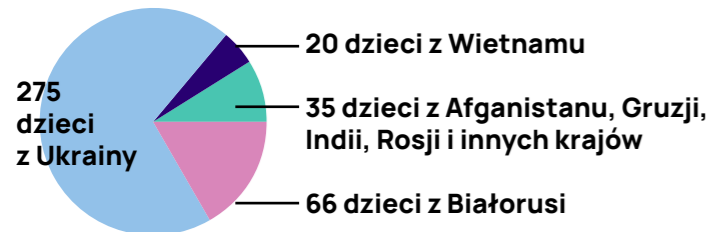
Wsparcie edukacyjne

396 dzieci pod opieką asystentek kulturowych w roku szkolnym 2023/24 (to tyle, co 16 klas!)

11 asystentek międzykulturowych pracuje w 21 szkołach

10 języków

asystentki pracują w językach: ukraińskim, rosyjskim, angielskim, francuskim, perskim (dari), tureckim, tadżyckim, uzbeckim, wietnamskim i polskim

684 osoby zapisały się do „Szkoły Różnorodności” – kursu online dla osób pracujących z dziećmi z doświadczeniem migracji: szkola-roznorodnosci.org

Szkoły w Polsce są coraz bardziej zróżnicowane kulturowo i językowo. To proces, który będzie postępował coraz bardziej dynamicznie, dlatego zależy nam, by już od najmłodszych lat wzmocnić wśród dzieci postawy otwartości, wzajemnej życzliwości i współpracy. Pracujemy nad tym, by polska szkoła była miejscem przyjaznym dla wszystkich, bez względu na pochodzenie.

Skuteczną i według nas najlepszą formą wspierania uczniów i uczennic z doświadczeniem migracyjnym i procesów integracyjnych jest asystentura międzykulturowa. Asystentki pomagają dzieciom, które nie mówią po polsku, tłumaczą, wspierają proces adaptacji szkolnej i budowanie relacji rówieśniczych oraz pośredniczą w komunikacji dzieci-rodzice-szkoła.

Coraz ważniejsza staje się **edukacja międzykulturowa i antydyskryminacyjna**.

My realizujemy ją poprzez warsztaty kompetencji międzykulturowych dla dzieci i młodzieży, szkolenia i webinaria dla nauczycieli, psychologów

i pedagogów. Nasze asystentki międzykulturowe regularnie biorą udział w superwizjach, które prowadzi psycholożka międzykulturowa. W 2023 roku rozwijaliśmy dodatkowo działania mające na celu **wzmocnienie odporności psychicznej dzieci (rezyliencję)** i normalizację korzystania z pomocy psychologicznej wśród dzieci z doświadczeniem migracyjnym.

Uruchomiliśmy platformę e-learningową „**Szkoła różnorodności**” – jest to kurs online dla osób pracujących z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym. Obejmuje on takie zagadnienia jak: polski system edukacji, wsparcie dzieci ze szczególnymi potrzebami, wsparcie uczniów i uczennic obcojęzycznych, przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci, pierwsza pomoc psychologiczna i inne.

Wydaliśmy też kilka ważnych **publikacji** – praktycznych narzędzi, broszur i poradników wspierających edukacyjną pracę z dziećmi i młodzieżą – „Model edukacji wielokulturowej WISE” w trzech wersjach językowych i „Dzienniczek-słowniczek”.

- 231 osób pracujących z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym przeszło nasze pogłębione szkolenia i warsztaty
- prawie 1000 osób wzięło udział w specjalistycznych webinarach
- 749 dzieci wzięło udział w warsztatach kompetencji międzykulturowych
- ok. 2500 dzieci wzięło udział w warsztatach wzmocniających odporność psychiczną

Najważniejsze wyzwania:

- objęcie edukacją niemal 150 tys. dzieci i młodzieży z Ukrainy, które pozostają poza polskim systemem,
- niska motywacja do nauki wśród dzieci z doświadczeniem migracyjnym (wynikająca często z niestabilnej sytuacji życiowej rodziny),
- poprawa dostępu uczniów i uczennic cudzoziemskich do usług poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- niska świadomość roli i znaczenia asystentek międzykulturowych w szkole,
- potrzeba podnoszenia kompetencji asystentek międzykulturowych i osób pracujących w charakterze pomocy nauczyciela,
- przypadki przemocy domowej (w tym zaniedbanie).

Rekomendacje systemowe:

- upowszechnienie asystentury międzykulturowej jako stałego elementu systemu edukacji w Polsce,
- usprawnienie procedur przeciwdziałania i reagowania na przemoc wobec dzieci,
- włączenie w program nauczania edukacji międzykulturowej i globalnej oraz elementów integracyjnych i edukacji antydyskryminacyjnej,
- podnoszenie kompetencji nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych w zakresie pracy z klasą wielokulturową.

projekt współfinansuje
miasto stołeczne
Warszawa

Fundacja
ING
Dzieciom

Wsparcie kobiet

- 16 szkół rodzenia, w których uczestniczyły 163 osoby
- 343 konsultacji fizjoterapeutycznych
- 645 konsultacji położniczych
- 28 położnych z całej Polski przeszło pogłębione szkolenie stacjonarne, 124 studentki przeszły szkolenie on-line
- 797 osób z całej Polski uczestniczyło w webinarium z Naczelną Izbą Pielęgniarek i Położnych

Każdy poród jest częścią pierwotnego doświadczenia, z którym wiążą się lęki wspólne wszystkim kobietom. Niezależnie, czy rodzi migrantka, czy Polka. Mimo że kultura narzuca nam różne wzorce zachowań i oczekiwań związanych z tym wydarzeniem, to wszystkie czujemy to samo. Jednak my położne zawsze musimy mieć świadomość, jak zmieniającym człowieka doświadczeniem jest rodzenie nie na swojej ziemi.

Małgorzata Skalska, położna

Wspieramy migrantki i uchodźczynie, szczególnie w ciąży, z małymi dziećmi, po doświadczeniu traumy oraz osoby, które chcą podnosić swoje kompetencje rodzicielskie i opiekuńcze.

Prowadzimy szkoły rodzenia dla migrantek i uchodźczyń, grupy wsparcia dla kobiet, mam niemowląt i małych dzieci, warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie/opiekuńcze, udzielamy konsultacji położniczych, prowadzimy indywidualne konsultacje dla małych dzieci z fizjoterapeutką, szkolimy personel medyczny na temat opieki okołoporodowej w zróżnicowanym kulturowo środowisku. Przeprowadziliśmy również szkolenia z pierwszej pomocy dla niemowląt, zajęcia jogi dla kobiet w ciąży i kobiet z małymi dziećmi. Przekazywaliśmy wsparcie finansowe i rzeczowe kobietom w ciąży i z małymi dziećmi. Wydaliśmy praktyczny informator dla młodych mam migrantek „Jestem mamą w Polsce” w trzech wersjach językowych.

Z okazji Dnia Matki zrealizowaliśmy piękny [film o kołysankach](#). Kobiety z różnych stron świata: Ukrainy, Tadżykistanu, Wenezueli, Jordanii, Czeczenii, Wietnamu, Afganistanu i Mongolii podzieliły się opowieściami o zwyczajach związanych z macierzyństwem w krajach ich pochodzenia. Ze wsparcia skorzystały kobiety z takich krajów jak: Tadżykistan, Ukraina, Białoruś, Azerbejdżan, Kirgistan, Czeczenia, Kongo, Afganistan, Armenia, Łotwa, Kanada, Polska, Australia, Iran, Rosja, Tadżykistan, Albania, Pakistan, Brazylia, Algieria, Irlandia, Kazachstan, Hiszpania, Somalia, Rwanda, Nepal, Egipt, Indie, Kenia, Portugalia, Włochy, Rumunia, Bułgaria, Mołdawia, Litwa, Nigeria, Francja, Zimbabwe, Boliwia, Jordania, Kamerun, Irak, Wielka Brytania, Wietnam, USA, Filipiny, Niemcy, Meksyk, Kolumbia, Turcja, Etiopia, Tanzania, Izrael, Mali, Gruzja, Sri Lanka. Pracujemy w językach: polskim, ukraińskim, rosyjskim, dari, francuskim, angielskim.

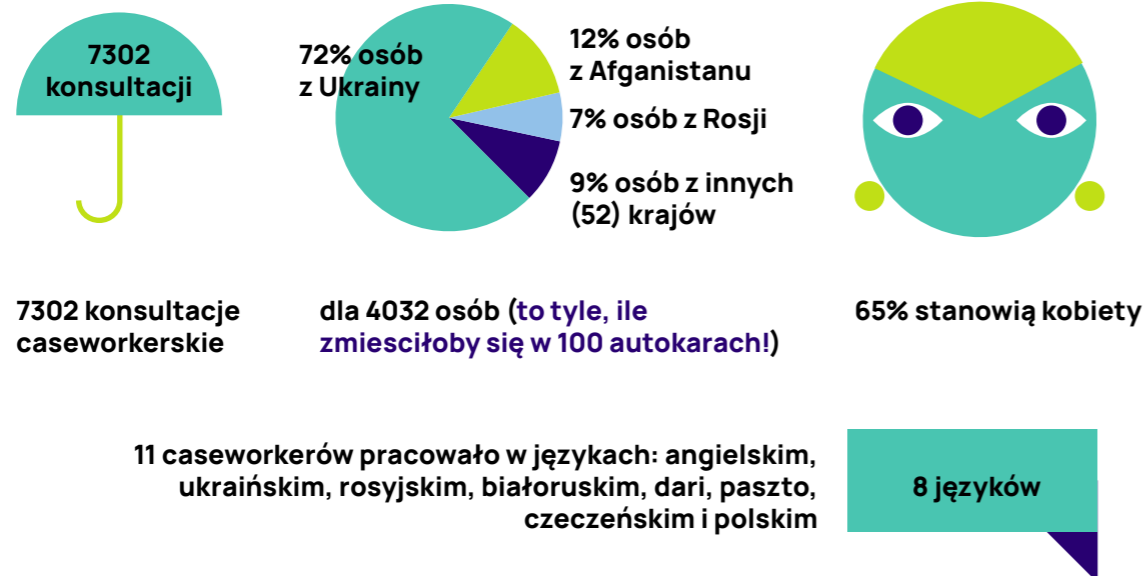
Wysłałyśmy ponad 115 paczek z publikacją „Jestem mamą w Polsce” do szpitali położniczych, ośrodków zdrowia, ośrodków pomocy społecznej i organizacji wspierających migrantki w całej Polsce. Publikacja jest również do pobrania [z naszej strony](#) forummigracyjne.org

Rekomendacje systemowe

- szkolenia dla studentów i studentek położnictwa i pracowników służb medycznych: dotyczące wsparcia migrantek w okresie okołoporodowym,
- ułatwienie dostępu do wykonywania zawodu dla położnych-migrantek,
- angażowanie tłumaczy w szpitalach położniczych, pediatrycznych,
- popularyzacja profilaktyki zdrowotnej wśród kobiet i dzieci (np. edukacja dotycząca szczepień),
- tworzenie sieci współpracy z organizacjami i instytucjami wspierającymi kobiety,
- poprawa dostępu do informacji o prawach reprodukcyjnych obowiązujących w Polsce,
- uwrażliwianie personelu medycznego na podwyższone ryzyko wystąpienia depresji okołoporodowej u kobiet z doświadczeniem migracji.

Wsparcie osób w najtrudniejszej sytuacji (caseworking)

Zespół caseworkerów pomaga w załatwianiu konkretnych spraw np. związanych z edukacją, służbą zdrowia, sprawami urzędowymi. Większość osób, które zgłaszają się po wsparcie to osoby z grup wrażliwych*.

Najliczniejszą grupę osób korzystających ze wsparcia stanowią osoby z Ukrainy (72%). Po dwóch latach od wybuchu pełnoskalowej wojny obserwujemy **wzrost nierówności społecznych**. Pewna grupa uchodźców i uchodźczyń usamodzielniała się i nie potrzebuje naszej pomocy, natomiast wciąż **zgłaszają się do nas osoby w dramatycznie trudnej sytuacji, którym coraz trudniej jest pomóc**. Poczawszy od braku pracy i środków do życia, poprzez „życiową bezradność”, nieleczone

choroby przewlekłe, po kryzys bezdomności. Często zgłaszają się po pomoc osoby starsze, zdezorientowane, które nie mają niczego, a potrzebują wszystkiego. Niestety nasza Fundacja może takim osobom pomóc w bardzo ograniczonym stopniu – jednorazowym wsparciem finansowym, skierowaniem do odpowiednich organizacji i instytucji publicznych – to często nie wystarcza.

Oto **dwa przykłady sytuacji osób, które wspieramy:**

Osoba w wieku emerytalnym uzyskała ochronę międzynarodową, z pełnym prawem do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Po uzyskaniu ochrony musi, zgodnie z przepisami, wyprowadzić się z ośrodka dla osób ubiegających się o ochronę – ale czas oczekiwania na przyznanie indywidualnego programu integracyjnego (IPI) w Warszawie wynosił w 2023 r. około 9 miesięcy. **W rezultacie, przez wiele miesięcy starsza pani pozostawała bez środków do życia, w kryzysie bezdomności.**

Warszawskie noclegownie odmówiły jej noclegu, ponieważ straciła status PESEL UKR, gdy uzyskała ochronę międzynarodową. Kobieta stała się dla systemu wsparcia niewidzialna. Kilka mroźnych nocy spędziła na dworcu. System stworzył lukę,

* W kontekście pomocy humanitarnej często wyróżnia się grupy wrażliwe jako osoby szczególnie potrzebujące wsparcia. Według Dyrektywy Parlamentu Europejskiego to: małeletni, małeletni bez opieki, osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze, kobiety ciężarne, rodzice samotnie wychowujący małeletnie dzieci, ofiary handlu ludźmi, osoby cierpiące na poważne choroby, osoby z zaburzeniami umysłowymi oraz osoby, które zostały poddane torturom, ofiary gwałtu lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej.

do której trafiają mniej zaradne osoby. W teorii osoba powinna otrzymać szybko wsparcie w ramach programu integracji. Ośrodek Pomocy Społecznej powinien objąć ją programem wychodzenia z bezdomności i wskazać miejsce w domu dla bezdomnych. Nic takiego się nie wydarzyło. Pani odwiedzała nas codziennie, żeby się ogrzać i dostać kubek gorącej herbaty do czasu, aż udało nam się pomóc jej skorzystać z prawa do pomocy systemowej.

Inna osoba, z Rosji, w wieku emerytalnym, trafiła do nas w podobnie trudnej sytuacji. Przyjechała do Polski na podstawie wizy pracowniczej, jednak jej potencjalny pracodawca jej nie zatrudnił. Osoba pozostała bez środków do życia i schronienia, nie miała też prawa do świadczeń z pomocy społecznej do czasu uzyskania ochrony międzynarodowej. Sytuację komplikuje fakt luki czasowej (około 2 miesiące) która pojawia się między unieważnieniem wizy pracowniczej a rozpoczęciem procedury o przyznanie ochrony uzupełniającej. Dopiero będąc w procedurze osoba może skorzystać ze wsparcia Urzędu ds. Cudzoziemców.

Najważniejsze wyzwania

- niewystarczająca liczba mieszkań i bardzo wysokie koszty utrzymania,
- długotrwały pobyt w punktach stałego zakwaterowania utrwala poczucie bezradności,
- brak rozwiązań systemowych dla ludzi w najtrudniejszej sytuacji, np. samotnych seniorów i senierek,
- oszustwa na rynku pracy i niewystarczająca kontrola Państwowej Inspekcji Pracy,
- luki systemowe i proceduralne, zwłaszcza te dotyczące osób w najtrudniejszej sytuacji (np. w kryzysie bezdomności).

Rekomendacje systemowe

- dostępne mieszkalnictwo (mieszkania socjalne i treningowe),
- pociąganie do odpowiedzialności nieuczciwych pracodawców,
- lokalne programy integracyjne skierowane zwłaszcza do osób starszych,
- zrównanie praw dla wszystkich osób z doświadczeniem migracyjnym, niezależnie od kraju pochodzenia,
- poprawa dostępności usług publicznych dla osób niemówiących po polsku,
- wzmocnienie ośrodków pomocy społecznej jako jednostek, które mogą wspierać osoby w najtrudniejszej sytuacji.

Sieciowanie – wymiana informacji, wiedzy, doświadczenia

- O odbyliśmy wizyty studyjne w Oslo, Wiedniu, Pradze, Amsterdamie, Utrechcie, Hadze, Berlinie, Chanii
- Współtworzyliśmy 5 międzynarodowych seminariów
- Zorganizowaliśmy i braliśmy udział w dziesiątkach spotkań z lokalnymi instytucjami i organizacjami

Skuteczna pomoc uchodźcom i migrantom to nie działanie w pojedynkę, a tworzenie ekosystemu wsparcia. Rok 2023 obfitował w spotkania i partnerstwa, wspólny namysł i poszukiwanie rozwiązań.

PFM pozostawało w ciągłym kontakcie z samorządami, instytucjami państwowymi, szkołami, agendami ONZ (szczególnie z UNHCR), organizacjami międzynarodowymi – również takimi, z którymi nie mieliśmy finansowych umów, a także dziesiątkami polskich organizacji pozarządowych, inicjatyw nieformalnych i pojedynczych osób dobrej woli. Ekosystem dobrze działających, sprawnych i skutecznych podmiotów, na które i my i nasi klienci i klientki mogą liczyć, to podstawa. Jesteśmy aktywnym elementem tej sieci. Dlatego dzieliłiśmy się wiedzą i doświadczeniem zawsze, gdy mogliśmy. Jednocześnie z wdzięcznością przyjmowaliśmy wiedzę, wsparcie, doświadczenie innych. PFM działało w **Forum Razem** (współtworząc Grupę Doradczą oraz prowadząc grupę skupioną na problematyce granicy białoruskiej). Byliśmy uczestnikami **Heads of Agency Meetings** – regularnych spotkań szefów dużych organizacji humanitarnych koordynowanych przez UNHCR. Aktywnie działaliśmy w **Konsorcjum Migracyjnym**, współtworzyliśmy Akademię Migracyjną i Forum Współpracy i Integracji – Konsorcjum łączy w tym miejscu już ponad 40 organizacji z całej Polski!

Wymiana informacji

W ramach projektu „Kompleksowe wsparcie osób o specjalnych potrzebach w polskim systemie zarządzania migracją (KOMPLEKS)” realizowanego we współpracy z International Centre for Migration Policy Development, Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej oraz Urzędem ds. Cudzoziemców organizowaliśmy spotkania sieciujące organizacji i instytucji działających na rzecz osób ze specjalnymi potrzebami, współtworzyliśmy międzynarodowe seminaria oraz uczestniczyliśmy w wizytach studyjnych.

Spotkania sieciujące poświęcone były potrzebom migrantów i migrantek z niepełnosprawnością, żyjących z HIV/AIDS, wychowanków pieczy zastępczej, mieszkańców miejsc zakwaterowania długoterminowego dla uchodźców z Ukrainy, mieszkańców otwartych ośrodków dla cudzoziemców, pacjentów placówek medycznych.

Ważnymi spotkaniami sieciującymi były również warsztaty dla przedstawicieli podwarszawskich gmin Marek, Izabelina i Podkowy Leśnej wraz z którymi razem z Fundacją dla Wolności realizowaliśmy projekt „Witam Sąsiada! Integracja migrantów i migrantek w lokalnych społecznościach”. W warsztatach wzięli udział pracownicy samorządowi, pracownicy domów kultury, szkół, miejsc zakwaterowania dla cudzoziemców, ośrodków pomocy społecznej, asystentki międzykulturowe oraz przedstawiciele Urzędu ds. Cudzoziemców. Mogliśmy dzielić się dobrymi praktykami pomiędzy gminami i rozwijać nasze współprace.

Współtworzyliśmy **pięć międzynarodowych seminariów**, podczas których w toku debat szukaliśmy rozwiązań bieżących problemów, nowych partnerów do współpracy i rekomendacji dla rządu. Seminaria poświęciliśmy następującym tematom:

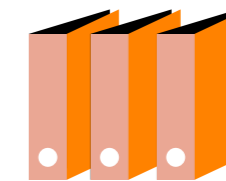
Ochrona dzieci w pieczy zastępczej oraz małoletnich bez opieki z Ukrainy
w tym takie kwestie, jak wyzwania oraz strategie mające na celu uregulowanie sytuacji tej grupy, zapobieganie ewentualnym nadużyciom oraz zapewnienie najwyższych standardów opieki.

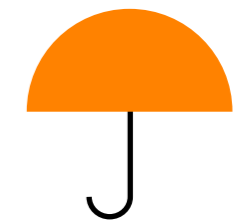
Sytuacja mieszkaniowa uchodźców z Ukrainy
aktualna sytuacja mieszkaniowa uchodźców z Ukrainy oraz ocena rozwiązań prawnych związanych z sytuacją mieszkaniową zawartych w Specustawie. Przyglądaliśmy się również propozycjom średnio i długoterminowych rozwiązań w obszarze mieszkalnictwa – zarówno w Polsce, jak i w innych krajach regionu.

Przyjmowanie i integracja społeczna oraz aktywizacja zawodowa uchodźców z Ukrainy z niepełnosprawnością: Diagnoza sytuacji i możliwe rozwiązania

Sytuacja osób z Ukrainy objętych ochroną czasową na rynku pracy: wpływ warunków i jakości pracy na integrację

Wyzwania dla systemowego wsparcia migrantów o specjalnych potrzebach. Podsumowanie doświadczeń i rekomendacje na przyszłość.

Na wizyty studyjne organizowane w ramach projektu KOMPLEKS zapraszaliśmy także pracowniczki Urzędu Miasta Warszawy, Warszawskich Ośrodków Pomocy Społecznej, Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie czy Warszawskiego Centrum Interwencji Kryzysowej. Wspólnie poznawaliśmy zagraniczne instytucje wspierające migrantów, ale też poznawaliśmy siebie nawzajem przełamując stereotypy i budując podstawę do dalszej współpracy już na lokalnym gruncie.

Centrum wsparcia – Górczewska 137

5980 osób odwiedziło nas 10 490 razy

(żeby dojechać do nas metrem potrzebowałyby aż czterech pociągów!)

odbyły się 192 wydarzenia grupowe

293 dzieci skorzystało ze świetlicy prowadzonej przez naszych partnerów z Fundacji dla Wolności

Chciałbym wyrazić szacunek i wdzięczność dla Państwa organizacji za sprawną i niezbędną pomoc uchodźcom wojennym w Warszawie. Moja żona i ja uciekliśmy po półtora roku życia pod okupacją. Podróż do Polski była wyczerpująca i trwała ponad trzy dni. Przyjechaliśmy do Warszawy nieprzygotowani i bardzo zestresowani. Ale kiedy dotarliśmy do waszego biura, personel uprzejmie zaproponował nam poczekać w kolejce na wygodnej kanapie oferując wodę, herbatę i kawę. To było bardzo miłe. Caseworkerka przedstawiła nam wszystkie potrzebne informacje na temat naszego pobytu w Polsce, rozpisując i tłumacząc plan dalszych działań.

małżeństwo z Ukrainy

Od marca 2023 r. nasze centrum wsparcia mieści się na warszawskiej Woli przy ul. Górczewskiej 137, działa od poniedziałku do piątku w godz. 9:00-18:00.

Na miejscu można skorzystać ze wsparcia informacyjnego, caseworkerskiego (bez wcześniejszej rejestracji) i uzyskać pomoc przy załatwianiu spraw urzędowych, zdrowotnych, edukacyjnych i innych, w językach angielskim, ukraińskim, rosyjskim, białoruskim, dari, paszto, czeczeńskim.

Dzieci w wieku od 3 do 7 lat mogą skorzystać z świetlicy (maksymalnie przez 4 godziny), pod profesjonalną opieką personelu Fundacji dla Wolności. Opiekunki mówią w językach ukraińskim i rosyjskim.

Po wcześniejszym umówieniu wizyty, można w Centrum uzyskać pomoc psychologiczną, prawną, pomoc z zakresu doradztwa zawodowego. Prowadzimy ponadto grupy wsparcia dla kobiet, dla dzieci w różnym wieku, seniorów i senierek, treningi umiejętności społecznych dla dzieci, jogę dla kobiet w ciąży i mam z małymi dziećmi, tańce latynoskie i inne aktywności integracyjne.

Otrzymuję profesjonalne odpowiedzi na pytania, z którymi się zwracam. W biurze panuje bardzo miła, pełna szacunku atmosfera

beneficjent z Ukrainy

Najbardziej podoba mi się świetlica dla dzieci, to cudowne miejsce dla ciekawego spędzania czasu przez dzieci. Moje dziecko uczęszcza z radością.

beneficjentka z Ukrainy

Państwa usługi są na wysokim poziomie. Wasi pracownicy są najlepsi w Polsce. Sprawni, inteligentni i odpowiedzialni.

beneficjent z Ukrainy

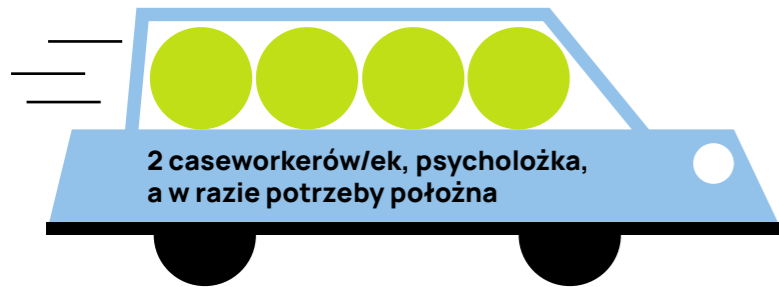
Najważniejsze wyzwania:

- coraz trudniejsza sytuacja osób, które zgłaszają się po pomoc,
- niewystarczający zakres wsparcia systemowego, np. pomocy społecznej, brak mieszkań,
- niestabilność lokalowa - poszukujemy ciągle dostępnej finansowo przestrzeni na nasze działania.

Rekomendacje systemowe:

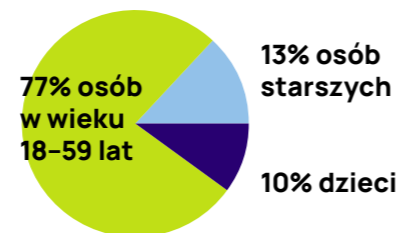
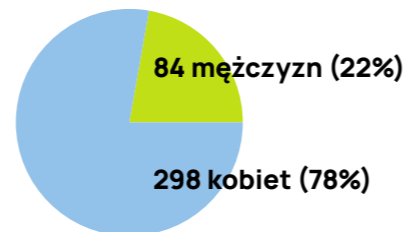
- zwiększenie dostępności pomocy społecznej dla osób z różnymi formami ochrony międzynarodowej,
- wsparcie samorządowe (lub inne, systemowe) w prowadzeniu stałego punktu wsparcia.

Zespół mobilny

- 81 wyjazdów do 13 wspieranych miejsc
- 586 konsultacji caseworkerskich
- 199 konsultacji psychologicznych
- 15 konsultacji położniczych

382 osoby skorzystały z naszej pomocy, 98% z nich z Ukrainy

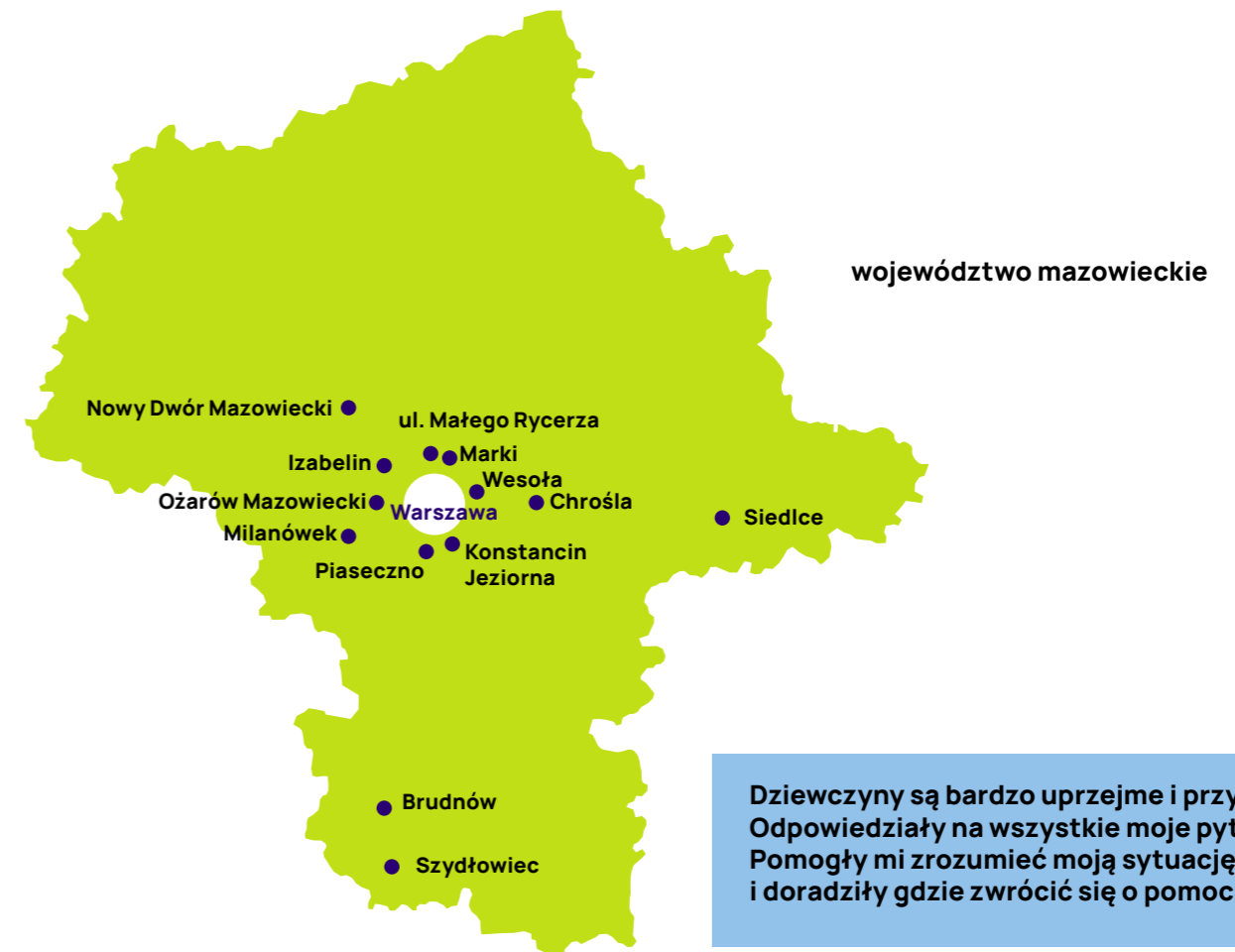
Bardzo dziękuję i niskie ukłony dla waszej organizacji za pomoc. Pracownicy, którzy przyjechali do nas są bardzo profesjonalni, uprzejmi i uważni w stosunku do osób ze specjalnymi potrzebami

Cieszymy się, że pracownicy organizacji przyjeżdżają do naszego hostelu

Konsultantka bardzo pomogła mi w kwestiach 500+, otrzymania karty pobytu i innych trudności, które napotykają uchodźcy w Polsce

Zespół mobilny wykonuje wyjątkowo ważną i potrzebną pracę docierając z pomocą do miejsc poza Warszawą, w obrębie województwa mazowieckiego, gdzie często nie dociera żadna inna pomoc. Odwiedzamy ośrodki zakwaterowania, gdzie od dwóch lat przebywają osoby szczególnie wymagające wsparcia: starsze, opiekujące się osobami z niepełnosprawnością, przewlekle chore, niesamodzielne. Praca w tym zespole jest trudna i wymaga szybkiego i skutecznego reagowania na bieżące potrzeby. W 2024 roku kontynuujemy tę formę wsparcia.

Udzielono mi doskonałej konsultacji z przydatnymi informacjami. Caseworkerka doskonale się komunikuje i fachowo doradza. Dostałam odpowiedź na wszystkie moje pytania

Dziewczyny są bardzo uprzejme i przyjazne. Odpowiedziały na wszystkie moje pytania. Pomogły mi zrozumieć moją sytuację i doradziły gdzie zwrócić się o pomoc

Najważniejsze wyzwania:

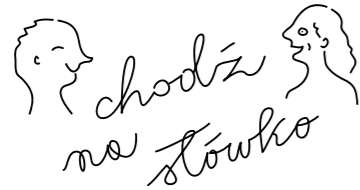
- duża dynamika i nieprzewidywalność potrzeb w odwiedzanych punktach,
- nie zawsze jesteśmy w stanie odpowiedzieć na zgłaszane potrzeby,
- konieczność rozszerzenia zakresu wsparcia psychologicznego.

Rekomendacje systemowe:

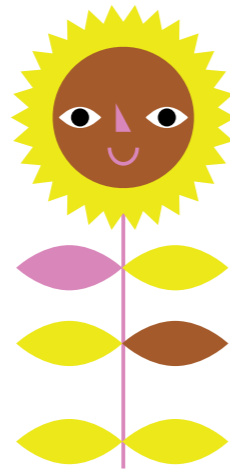
- poprawa koordynacji i współpracy z innymi podmiotami świadczącymi wsparcie w odwiedzanych punktach,
- poprawa dostępności wsparcia (każdego rodzaju) w mniejszych miejscowościach, na poziomie systemowym – dotyczy to najprawdopodobniej całej Polski, nie tylko Mazowsza.

Wolontariat

100 polsko-migranckich par odbywa konwersacje w ramach projektu „Chodź na słówko”

115 wolontariuszy i wolontariuszek dwudziestu różnych narodowości

Dziękuję! Za moją Taisiję. Nie mogłam dostać cudowniejszej osoby do wspólnych spotkań. Jej determinacja i wnikliwość w nauce języka polskiego po prostu mi imponowały. Oprócz pracy i codziennych zadań, znajdowała siłę i czas na realizację swojego celu. Wiem, że dojdzie do perfekcji w posługiwaniu się językiem polskim. Trzymam za nią kciuki i cały czas noszę w serduchu!

W 2023 r. w działania Fundacji zaangażowało się 115 wolontariuszy i wolontariuszek dwudziestu różnych narodowości. W ramach projektu „Chodź na słówko”, który polega na wspieraniu migrantów i migrantek w nauce polskiego, pracowało ze sobą 100 polsko-migranckich par.

W ramach wolontariatu pracowniczego, 24 osoby z Fundacji Orange wsparły w nauce języka polskiego osoby z 9 różnych krajów, a zespół ochotników i ochotniczek z firmy EcoVadis zrobił piękne upominki dla osób migranckich z okazji Mikołajek.

Blisko 40 wolontariuszy i wolontariuszek z doświadczeniem migranckim wspierało z nami migrantki i migrantów w zakresie działań integracyjnych, organizując warsztaty, spotkania, spacer i dzieląc się swoim czasem i umiejętnościami. Stałe grono wspierało też zespół Plates and Mates, czyli naszych szefów i szefowe kuchni, gotujących pyszności z migranckimi dziećmi. Wolontariusze i wolontariuszki wspierali nas także w tłumaczeniach, żmudnych tabelkach, skręcaniu regałów, opiece nad dziećmi i wspieraniu ich w nauce. Dziękujemy!

Niedawno skończyłem lekcje z Danielem. To było ciekawe przeżycie, wiele się od siebie nauczyliśmy, ale Daniel dostał propozycję pracy w Hiszpanii i tam się przeprowadza. Spotkania miały trwać 3 miesiące, a było około 8... No i teraz pustka. Akcja jest świetna, dlatego mam pytanie, czy nadal trwa? Chciałbym jeszcze komuś pomóc. Liczę, że projekt nadal działa... Powiedzcie, że tak!

fot. Hanna Linkowska
Warsztaty kulinarne
Plates&Mates

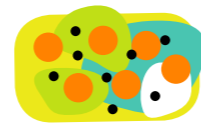
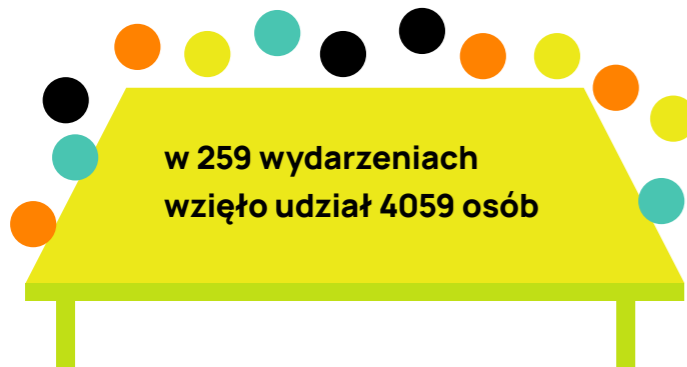
Najważniejsze wyzwania:

- deklarowane zaangażowanie wolontariuszy i wolontariuszek jest większe niż aktualne możliwości efektywnego nim zarządzania,
- program konwersacji „Chodź na słówko” ma wielki potencjał rozwoju, przynosi znakomite efekty i można byłoby go skalować i dywersyfikować, gdyby tylko zespół miał takie możliwości.

Rekomendacje:

- wielki potencjał mają działania inicjowane i prowadzone przez samych migrantów i migrantki – wzmacniający, integracyjny, edukacyjny, dający poczucie sprawczości, doświadczenie, wzmacniający lokalne relacje,
- świetnie sprawdzają się lokalne działania, gdzie wolontaryjne zaangażowanie sąsiadów przynosi znakomite efekty integracyjne. Warto byłoby systemowo wspierać takie inicjatywy.
- program „Chodź na słówko” jest możliwy do zaadaptowania w dowolnym środowisku, do czego zachęcamy. Polecamy uwadze zwłaszcza model konwersacji senioralno-migranckich opracowany w ramach projektu „Nowe relacje” (nowerelacje.org), realizowanego wspólnie z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych „ę”.

Lokalne działania integracyjne

Przyrządziliśmy wspólnie ponad
500 meksykańskich tacos,
200 placków arepa i 500 spring
rollsów

Uwielbiamy spotkania w klubie. Zanurzamy się w rodzimej ukraińskiej atmosferze i przez kilka godzin jest tak, jakbyśmy wrócili do domu w Ukrainie. Rozumiemy się, mamy wspólny cel – pomoc na froncie. Nasze spotkania i wycieczki po prostu rozgrzewają duszę. Nie potrzebujemy ogromnych funduszy, potrzebujemy serdecznej komunikacji, przyjaznych spotkań, pachnącej kawy i naszych miłych dziewczyn, które wysłuchają, pomogą, doradzą. Od razu wszystko staje się łatwiejsze.

Tatiana, Dnipro, Ukraina

Najbardziej malownicza i najweselsza część naszej pracy to wspólne spędzanie czasu na poznawaniu się, przyjemnościach, tworzeniu czegoś, np. gotowaniu i jedzeniu. **Niektóre pomysły na wspólne aktywności wychodziły od samych migrantów i migrantek – wspieraliśmy wtedy ich realizację.** Nasz Międzynarodowy Klub Seniora powstał na przykład z inicjatywy Pani Olgi, Iry, Tetiany, Oleny, Raisy i Svitlany, które przez trzy miesiące spotykały się na zajęciach wspierających seniorów i seniorki.

Poza naszą siedzibą przy ul. Górczewskiej 137, gościli nas między innymi BAZA by Inclusive.Buzz, MAL Grójecka 109, Fundacja Kraina, Stacja Praga i Wolska Mozaika. Spotykaliśmy się też nad Wisłą, w Parku Skaryszewskim i na Polach Mokotowskich.

Integracja wymaga zaangażowania obydwu stron: goszczącej i goszczonej, a wspólne działania, zwłaszcza te przyjemne, zbliżają do siebie. W 2023 roku te działania to między innymi:

- wspólne gotowanie
- tańce
- Międzynarodowy Klub Seniora
- warsztaty WenDo
- I miss home – cykl spotkań nostalgicznych
- profesjonalna sesja zdjęciowa
- zajęcia stolarskie
- speedfriending
- malowanie henną
- wspólne robienie kosmetyków
- wróżby andrzejkowe
- produkcja świec
- haftowanie
- wspólne śniadania
- szycie wielkiej flagi uchodźczej
- spacer tematyczny po Warszawie
- festiwal śniadaniówek
- wymiennia ciuchów
- pikniki
- wspólne obchody rozmaitych świąt

fot. Hanna Linkowska
Warsztaty malowania henną

Wyzwania

- Brak stałego miejsca spotkań, centrum społecznościowego z prawdziwego zdarzenia. Poszukujemy takiego lokalu do długoterminowego wynajęcia – chętnie przyjmujemy wszelką pomoc!

Rekomendacje systemowe:

- Systemowe włączanie i uwzględnianie osób migranckich w projektach i aktywnościach prowadzonych przez publiczne instytucje kultury i NGO'sy, w tym pod kątem dostępności językowej
- Wspieranie inicjatyw włączających migrantów i migrantki w życie kulturalne i społeczne, podejmowanych przez NGO, miejsca aktywności lokalnej, wolontariuszy i wolontariuszki, centra kultury itp.
- Dotowanie lokalnych liderów i liderki z doświadczeniem migracji (np. mikrograntami), żeby mogli realizować własne pomysły.

Aktywizacja zawodowa

- **156 konsultacji z zakresu doradztwa biznesowego**
- **228 konsultacji z zakresu doradztwa zawodowego w językach ukraińskim, rosyjskim, angielskim, francuskim i polskim**

Wspieramy osoby z doświadczeniem migracyjnym w procesie usamodzielniania się w Polsce – również zawodowo.

Wiele osób po opuszczeniu kraju pochodzenia nie może wykonywać swojego dawnego zawodu – trudności sprawiają nostryfikacje dyplomów, różnice prawne, proceduralne i inne. Odnajdywanie się na polskim rynku pracy potrafi być dużym wyzwaniem nawet dla osób, które wcześniej, w swoich krajach pochodzenia, cieszyły się uznaniem, były specjalistami w swoich zawodach.

W 2023 r. prowadziliśmy **indywidualne konsultacje** z zakresu doradztwa zawodowego jak i spotkania grupowe, o tym jak i gdzie szukać pracy. Działania te realizowaliśmy w językach polskim, angielskim, ukraińskim, rosyjskim i francuskim.

Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem MOVA przeprowadziliśmy **cykl warsztatów doradztwa zawodowego również w językach tureckim, kurdyjskim, arabskim, perskim, tadżyckim.**

Prowadziliśmy również **długoterminowy projekt wsparcia w uruchamianiu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej w Polsce, dedykowany kobietom z kręgu kulturowego Bliskiego Wschodu.** Międzykulturowa Akademia Kobięcych Inicjatyw to cykl spotkań i warsztatów z zakresu rozwoju osobistego, a także mini-granty wspierające nowe biznesy.

Do kobiet z krajów spoza Unii Europejskiej adresowany jest również nasz **inny projekt – przeciwdziałający wykluczeniu cyfrowemu** (DIGITS), prowadzony wspólnie z lokalnymi organizacjami pozarządowymi i firmami z Belgii, Niemiec, Austrii, Grecji i Rumunii. Pracujemy nad stworzeniem zasobów edukacyjnych, także tych, które będą służyły szkoleniu trenerek umiejętności cyfrowych.

Pani Irina, mistrzyni haftu.
Sesja zdjęciowa w ramach Międzynarodowej Akademii Kobięcych Inicjatyw.
fot. Tomek Kaczor

Najważniejsze wyzwania:

- brak znajomości języka polskiego i niska dostępność kursów języka polskiego dla osób z doświadczeniem migracyjnym,
- niedopasowanie strukturalne – kwalifikacje osób migranckich nie są dopasowane do potrzeb rynku,
- konieczność pracy poniżej kwalifikacji,
- brak stabilności i trudności życiowe, które wpływają na możliwość podejmowania aktywności,
- wielu nieuczciwych pracodawców.

Rekomendacje systemowe:

- nauka języka polskiego organizowana na poziomie systemowym, nie tylko przez NGO-sy,
- większa kontrola rynku pracy – co pozwoli wyeliminować albo choć ograniczyć skalę wykorzystywania i dyskryminacji pracowników z doświadczeniem migracyjnym,
- wsparcie dla pracodawców, by chętniej zatrudniali migrantów i migrantki,
- programy wsparcia zatrudnienia zgodnie z kwalifikacjami, kursy umożliwiające przebranżowienie,
- ułatwienia w nostryfikacji dyplomów, ścieżki dostępu do rynku pracy dla specjalistów szczególnie potrzebnych w Polsce np. medyków.

MEAL (Monitoring, Evaluation, Accountability & Learning)

Zespół MEAL (Monitoring, Evaluation, Accountability & Learning) monitoruje realizację naszych projektów, dba o jakość obsługi beneficjentek i beneficjentów, bada potrzeby osób zwracających się do nas o pomoc, umożliwia przekazanie informacji zwrotnych osobom obsługiwanym przez nasze specjalistki i specjalistów.

Obecnie we wszystkich miejscach naszej działalności – centrum przy ulicy Górczewskiej 137, gabinetach przy ulicy Szpitalnej 5/14 oraz w zespołach mobilnych – beneficjentki i beneficjenci mają możliwość zwrócić się do nas za pomocą ankiety umożliwiającej informację zwrotną w ośmiu językach (rosyjskim, ukraińskim, białoruskim, angielskim, francuskim, polskim, hiszpańskim i farski).

Opracowaliśmy też formularze dostosowane do specjalnych potrzeb dzieci w różnych grupach wiekowych (uwzględniające umiejętności czytania, język i kanały komunikacji). Seniorzy, seniorki i osoby wykluczone cyfrowo mogą zwracać się do nas poprzez specjalnie zaprojektowany, papierowy formularz.

Opracowaliśmy system reagowania na skargi i niewłaściwe zachowania zapewniający anonimowość osobom, którym pomagamy. Ciągłe rozwijamy i poprawiamy nasze procedury, aby zapewnić maksymalną odpowiedzialność Fundacji PFM za działania naszych pracowników i pracowniczek.

Systematycznie organizujemy spotkania (grupy fokusowe i wywiady pogłębione) badające potrzeby beneficjentek i beneficjentów, podczas których mogą podzielić się swoimi uwagami, skargami, doświadczeniami i potrzebami.

Ciepło dusz ujawnia się w waszych pracownikach zanim złączą z nami rozmawiać. Dlatego ludzie czują, że ich problem zostanie rozwiązany w najlepszy możliwy sposób. Z przyjemnością opowiadamy o waszej organizacji naszym przyjaciołom zarówno w Warszawie, jak i w Ukrainie.

beneficjentka z Ukrainy

Wyzwania

Ostatnie dwa lata, a zwłaszcza rok 2023, to okres, w którym zrobiliśmy ogromny skok w analizie danych ilościowych i jakościowych. Pozwalają nam one zrozumieć trendy, ale przede wszystkim – zmieniające się potrzeby beneficjentów i beneficjentek. O ile w ostatnim roku skupiliśmy się na rozwoju umiejętności i systemów służących monitoringowi, ewaluacji, odpowiedzialności przed naszymi klientami (Monitoring, Evaluation, Accountability), tak 2024 widzimy jako czas na organizacyjne uczenie się na podstawie tych danych (Learning). Zależy nam, aby podstawą do programowania naszych działań były zawsze dane świadczące o konkretnych potrzebach ludzi, na rzecz których pracujemy.

Rekomendacja:

Dzielenie się wiedzą i doświadczeniem.

Polskie organizacje pozarządowe w ostatnich latach zdobyły cenne doświadczenie działania w sytuacjach kryzysowych według najwyższych standardów profesjonalizmu i odpowiedzialności. Standardy humanitarne, zasady identyfikacji grup wrażliwych i metodologie odpowiedzialności wobec beneficjentów i beneficjentek powinny być przekazywane dalej do instytucji i podmiotów państwowych i samorządowych. W tym celu Polskie Forum Migracyjne organizuje w 2024 roku cykl szkoleń dla ośrodków pomocy społecznej i służb państwowych.

Warsztaty wielokulturowe dla dzieci w ZSO SP 2 w Brwinowie.
fot. Anna Maciejko

Komunikacja

- **zasięg na Facebooku – ponad 850 tys.**
- **ćwierć miliona osób odwiedziło naszą stronę internetową**
- **786 razy pojawiliśmy się w mediach**
- **napisano o nas w 21 mediach ukraińskich**

Miniony rok był intensywnym czasem w zespole komunikacji. Zrealizowaliśmy sporo działań wewnętrznych i zewnętrznych, materiałów promocyjnych, prasowych i rzeczniczych oraz publikacji edukacyjnych i informacyjnych. Informacje o wydarzeniach organizowanych przez Fundację PFM trafiły zarówno do mainstreamowych mediów w Polsce i za granicą, jak i branżowych portali oraz czasopism skierowanych głównie do kadry nauczycielskiej, położnych czy psychologów i psycholożek.

W 2023 roku zespół zajmował się komunikacją i promocją takich przedsięwzięć, projektów, publikacji i wydarzeń, jak:

Kalendarz wielokulturowy

Rok 2023 rozpoczęliśmy naszym, przepięknie ilustrowanym kalendarzem, w którym można znaleźć opowieści osób migranckich o świętach w różnych kulturach i krajach.

Raport roczny 2022

Rok po inwazji Rosji na Ukrainę opublikowaliśmy raport z działań Fundacji PFM.

Promocja Centrum Wsparcia

Centrum wsparcia zostało przeniesione na Górczewską 137. Zmiana ta wymagała licznych działań komunikacyjnych i promocyjnych.

Światowy Dzień Uchodźców i Uchodźczyń

Wspólnie z osobami z doświadczeniem migracyjnym i wolontariuszami uszyliśmy wielką pomarańczową flagę – symbol solidarności z osobami w drodze. Akcja odbywała się na placu Defilad.

Kołysanki i opowieści o macierzyństwie

Piękny film nagrany specjalnie na Dzień Matki, w którym kobiety z różnych stron świata opowiadają o macierzyństwie, dzieciństwie i zwyczajach ze swoich krajów pochodzenia.

Film animowany „Warto sięgać po pomoc”

Powstał podczas warsztatów artystycznych dla dzieci i młodzieży z Ukrainy, prowadzonych przez Darię Kopiec.

Inne filmy: o integracyjnych [piknikach sportowych](#) oraz [wideo-wizytówce o działaniach PFM](#)

„Szkoła różnorodności”

Pierwszy w Polsce kurs online dla osób pracujących z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym.

Publikacje: „Jestem Mamą w Polsce. Informator dla migrantek, które oczekują dziecka w Polsce”, „Model edukacji międzykulturowej WISE”, „Dzienniczek–Słowniczek”, „Na drodze do integracji. Zbiór dobrych praktyk z gmin Marki, Izabelin i Podkowa Leśna”, „Sieciowanie i budowanie partnerstw w czasie kryzysu. Kompleks. Podsumowanie doświadczeń” oraz mniejsze broszury i ulotki psychoedukacyjne i informacyjne.

Szkolenia dla położnych

Rozbudowany cykl szkoleń promowany w branżowych mediach m.in. przez Naczelną Izbę Pielęgniarek i Położnych, który spotkał się z ogromnym zainteresowaniem.

Szkolenia stacjonarne i webinary dla osób pracujących z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym:

asystentek międzykulturowych, nauczycieli, nauczycielek, psychologów, psycholożek.

Przedwyborczy cykl publikacji

Opracowaliśmy edukacyjny, informacyjny cykl z głównym hasłem „Wybierzmy mądrze” oraz viralowym postem ukazującą temat migracji i integracji w programach poszczególnych komitetów w kampanii przed wyborami parlamentarnymi 2023.

Kampania świąteczna

Promocja świątecznego ebooka i plakatu „Przepis na dobrą komunikację przy stole” oraz poradnika o rozmowach z rodziną na trudne tematy związane z migracją.

Warsztaty gotowania dla dzieci Plates&Mates

Integracyjne warsztaty gotowania dla dzieci prowadzone przez osoby z doświadczeniem migracji. Oraz **inne wydarzenia specjalne**, których było ponad 250.

Rebranding

2023 rok to także praca nad dużą i ważną dla nas zmianą – nową stroną internetową i nową identyfikacją wizualną, łącznie z logotypem. Autorem projektu graficznego jest Michał Dąbrowski (dziękujemy!).

Nasza Fundacja zajmuje się pielęgnowaniem i wzmacnianiem różnorodności i tę różnorodność chcieliśmy przekazać w naszej identyfikacji. Stąd decyzja o tym, by nie reprezentował nas jeden kolor przewodni, ale by nasza identyfikacja była kolorowa. Aby nie reprezentował nas jeden wybrany kształt, ale ich wielość. Aby dynamika form i rozmaite połączenia i relacje przedstawiały nasz charakter również w warstwie wizualnej. Tak się widzimy i tak chcemy być widziani przez Was!

Bardzo ważna jest też dla nas przejrzystość, jasność komunikatów i łatwość w wyszukiwaniu informacji, dlatego na te cechy stawia nasza nowa strona internetowa (już wkrótce!) i cała identyfikacja. Dzięki tej zmianie wizualnej przedstawiamy się na nowo jako profesjonalna, nowoczesna, przyjazna organizacja, dla której dostępność, różnorodność i przejrzystość wyznaczają kierunek i styl komunikacji.

Czule żegnamy się z poprzednim logo: trzy literki PFM z kropczkami były synonimem zaproszenia do relacji. Od „P” z założonymi na piersiach rękami, przez „F” wyciągające do drugiej osoby ręce, do „M”, które symbolizuje spotkanie. Wielkie ukłony dla autorki pomarańczowego logo, które towarzyszyło nam przez 17 lat! Małgorzato Wójcicka – jesteś nieoceniona! Idea zaproszenia do spotkania zostaje z nami.

Rekomendacje

- W przestrzeniach wspólnych, publicznych instytucjach – rekomendujemy większą dbałość o dostępność (zwłaszcza językową), przejrzystość i otwartość na różnorodność. W praktyce oznaczałoby to chociażby posługiwanie się językiem łatwym i tłumaczenia na języki obce jako standard, nie wyjątek.
- Postulujemy również oddawanie głosu osobom z doświadczeniem migracyjnym, by miały szansę jak najczęściej mówić we własnym imieniu.

Granica polsko-białoruska

- Suma wpłat zebrana przez Sklep bez Granic: 729 035 PLN
- Liczba konsultacji psychologicznych w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców: 553

Fundacja Polskie Forum Migracyjne zabiega o przestrzeganie praw człowieka na pograniczu polsko-białoruskim od sierpnia 2021 roku. Współpracujemy z aktywistami i aktywistkami humanitarnymi oraz innymi organizacjami pozarządowymi w ramach nieformalnej koalicji Grupa Granica.

Stanowczo sprzeciwiamy się praktykowanym przez polskie służby mundurowe push-backom – wywożeniu ludzi w drodze do Białorusi bez możliwości efektywnego wnioskowania o ochronę międzynarodową w UE. Nie zgadzamy się na militaryzację regionów przygranicznych, represje wobec aktywistów i aktywistek humanitarnych oraz mieszkańców i mieszkanki tych rejonów. Nie zgadzamy się na niszczenie przyrody, dehumanizację osób w drodze, społeczne i polityczne przyzwolenie na przemoc i obojętność.

Wobec kryzysu humanitarnego na polsko-białoruskiej granicy, w ramach działań Grupy Granica angażujemy się w następujących obszarach:

SKLEP BEZ GRANIC

Sklep bez granic

Zainicjowaliśmy powstanie i prowadzimy Sklep Bez Granic (www.sklepbezgranic.pl), w którym poprzez symboliczne zakupy można wesprzeć działania Grupy Granica, m.in. zapłacić za zestaw pomocy medycznej, paczkę żywnościową czy pokryć inne koszty związane z udzielaniem pomocy humanitarnej.

Fundraising

– nawiązywaliśmy współpracę z międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi, aby pozyskać wsparcie finansowe dla pracy humanitarnej na pograniczu, – wspieraliśmy lokalne organizacje na pierwszej linii pomocy, dzieląc się kompetencjami z zakresu budowania partnerstw, fundraisingu i zarządzaniem organizacją.

Wsparcie psychologiczne dla osób przebywających w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców

Chociaż detencja powinna być środkiem zapobiegawczym stosowanym w ostateczności, w Polsce do Strzeżonych Ośrodków dla Cudzoziemców trafiają prawie wszystkie osoby po przekroczeniu „zielonej granicy”, które zostaną zatrzymane przez Straż Graniczną i nie zostaną odesłane do Białorusi. Często są to osoby po doświadczeniach przemocy, a nawet tortur, czasami nawet dzieci – które w ogóle nie powinny trafiać do ośrodków zamkniętych, ponieważ warunki detencji są zbyt obciążające psychicznie.

W 2023 roku nie mieliśmy możliwości odwiedzania osób osadzonych w detencji, prowadziliśmy interwencje kryzysowe i wsparcie wyłącznie przez telefon. Nasi psycholodzy pracowali z 85 osobami, z czego dwie były nieletnie. Osoby, które zgłaszały się do nas po pomoc, często doświadczały poważnych kryzysów, samookaleczeń, także prób samobójczych. Nasze doświadczenia opisujemy w raporcie na temat pomocy psychologicznej w SOC, którego wydanie jest zaplanowane w 2024 roku.

Rzecznictwo

Niezbędne są systemowe zmiany oraz powrót do przestrzegania prawa międzynarodowego i europejskiego, które jasno stanowi o tym, że push-backi są praktyką nielegalną. Wykorzystywaliśmy każdą okazję, by mówić o tym głośno – w mediach, na konferencjach, seminariach, podczas spotkań z decydentami. Braliśmy aktywny udział w grupie roboczej ds. granicy polsko-białoruskiej i SOC w ramach Forum „Razem”. Pracowaliśmy nad wzmocnieniem koordynacji między lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi podmiotami zainteresowanymi odpowiedzialnością na kryzys na granicy.

Kryzys humanitarny na pograniczu nadal trwa!

Statystyki za 2023 r. opisujące kryzys humanitarny na granicy polsko-białoruskiej*:

7583 osób zwróciło się o pomoc do Grupy Granica do 3366 osób udało się dotrzeć z pomocą humanitarną wśród nich 324 kobiety, 164 dzieci – aż 110 małoletnich bez opieki 88 – liczba zgłoszonych osób zaginionych 1098 razy aktywiści humanitarni Grupa Granica ruszali na interwencje w 2023 roku 653 osoby w drodze zgłosiły przemoc doświadczoną w Polsce 1775 osób w drodze zgłosiło doświadczenie push-backu (wiele osób było wywożonych do Białorusi wielokrotnie) 55 osoby w drodze zmarły (licząc udokumentowane śmierci, od sierpnia 2021 do grudnia 2023)

Najważniejsze wyzwania:

- brak woli politycznej do zakończenia praktyki push-backów,
- rosnący rasizm i ksenofobia, mocno podsycane przed wyborami parlamentarnymi,
- słabnące zainteresowanie społeczeństwa tematem granicy polsko-białoruskiej,
- finansowanie pomocy humanitarnej na granicy polsko-białoruskiej,
- zmęczenie i wypalenie środowisk dźwigających pomoc na swoich barkach w związku z brakiem jakichkolwiek stabilnych rozwiązań systemowych.

Rekomendacje systemowe

- natychmiastowe zakończenie praktyki push-backów
- stosowanie detencji zgodnie z polskim prawem (jako ostateczność, nie standardowa praktyka)
- zaprzestanie detencji dzieci - wobec rodzin z dziećmi powinny być stosowane alternatywne środki zabezpieczenia,
- zaprzestanie detencji osób po doświadczeniach przemocy
- wdrażanie legalnych i bezpiecznych rozwiązań pozwalających uchodźcom znaleźć ochronę w Polsce, jak np. solidarny udział w relokacjach lub model „community sponsorship”,
- zmiana regulacji dotyczących ustalania wieku osób podających się za małoletnie (obecne metody pozostawiają bardzo duży margines błędów, co sprawia, że dzieci są często kwalifikowane jako osoby dorosłe).

* Dane zebrane i udostępnione przez Stowarzyszenie We Are Monitoring wearemonitoring.org.pl

Rzecznictwo i dzielenie się doświadczeniem

- **Fundacja Polskie Forum Migracyjne pojawiła się w mediach 786 razy, Agnieszka Kosowicz 309 razy**
- **pojawiliśmy się w takich mediach jak: Onet, Radio TOK FM, Gazeta Wyborcza, Interia, AlJazeera, Magazyn Kontakt, Oko.press, Radio Nowy Świat, Polsat, TVN24, Rzeczpospolita, Washington Post i w ponad 20 mediach ukraińskich**
- **niektóre konferencje międzynarodowe, w których braliśmy udział: „Rola społeczeństwa obywatelskiego w przeciwdziałaniu dyskryminacji i mowie nienawiści” (OBWE) w Wiedniu, Humanitarianism in Changing Climate w Bangladeszu, Refugee Hub w Brukseli, Presidents Summit w Kopenhadze, 86. Standing Committee UNHCR w Genewie, Międzynarodowa Konferencja Europejskiego Stowarzyszenia Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach EBTA, Global Refugee Sponsorship Initiative (GRSI) w Lizbonie**

Zabiegamy o poprawę sytuacji migrantów i uchodźców w Polsce przy każdej dostępnej okazji i na każdym możliwym poziomie.

Staramy się mówić o potrzebach tej grupy, zgłaszać rekomendacje i proponować rozwiązania. Nasze główne postulaty w 2024 roku wymieniamy na końcu tego raportu. Natomiast do skutecznej, owocnej współpracy potrzebujemy od władz przede wszystkim:

- szukania systemowych rozwiązań dla problemów społecznych, z którymi sektor pozarządowy nie może wciąż pozostawać sam. Widzimy kurczącą się skalę działań NGO i wielką lukę, której nie zapełnia państwo.

- Myślenia długoterminowego, a nie tylko adresowania bieżących wyzwań.
- Szukania rozwiązań dla wszystkich uchodźców i migrantów, bez względu na kraj pochodzenia
- Synergii w działaniach. W Polsce powinien powstać system, w którym różne rozwiązania rozumieją i widzą całość zagadnienia. Silosowe poszukiwanie rozwiązań to za mało.
- Dialogu. Sytuacja wymaga otwartości na szczerą rozmowę o wyzwaniach, z różnych perspektyw.

W 2023 podejmowaliśmy dialog i współpracę z:

Rządem i administracją centralną

W trudnym politycznie roku przedwyborczym rozmawialiśmy o potrzebach osób z doświadczeniem migracji w KPRM, MSWiA, Urzędzie do spraw Cudzoziemców.

Prezesa Fundacji PFM uczestniczyła w pracach grupy roboczej powołanej przez Minister Agnieszkę Ścigaj, przygotowującej rządową strategię włączania społecznego.

Karolina Czerwińska, członkini zarządu PFM, reprezentowała organizacje społeczne w Komitecie Monitorującym Fundusz Azylu, Migracji i Integracji Unii Europejskiej.

Celem pracy z rządem było tworzenie dobrych systemowych rozwiązań, uwzględnianie potrzeb migrantów w planowaniu działań i podziału środków na poziomie centralnym.

Samorządami

Prowadziliśmy regularną partnerską współpracę z Biurem Edukacji m.st. Warszawy. Miło nam było budować relacje z podwarszawskimi gminami: Izabelinem, Markami i Podkową Leśną. Efektem współpracy były konkretne działania wspierające migrantów i migrantki w tych gminach. Współtworzyliśmy Akademię Migracyjną - platformę edukacyjną o migracji dla samorządowców. Kurs migracyjny online ukończyło ponad 200 osób z całej Polski. Tematem naszych rozmów z samorządem jest integracja i budowanie lokalnych wspólnot.

Innymi organizacjami pozarządowymi

Inne NGO są dla nas bardzo ważnymi partnerami i partnerkami. Ważnym procesem w ubiegłym roku była wspólna praca w ramach inicjatywy „Mamy pomysł na Polskę” - prowadzonej wspólnie przez Fundację Batorego i OFOP, gdzie sformułowaliśmy postulaty do polityków od szerokiego środowiska organizacji adresujących różne tematy ważne społecznie. PFM prezentowała w tym gronie temat migracji.

Ważną platformą współpracy było dla nas Konsorcjum Migracyjne, z którym wspólnie promowaliśmy postulaty, ale też budowaliśmy wspólnie sieć Forum Współpracy i Integracji, które łączy już ponad 40 organizacji z całej Polski. PFM uczestniczy też w Forum Razem, współprowadząc grupę ds. partnerstw, grupę ds. SOC oraz uczestnicząc w Grupie Doradczej. Rozpoczęliśmy także pilotażowy projekt

z międzynarodową organizacją Pathways International (dawniej Refugee Hub), polegający na popularyzowaniu modelu „community sponsorship” jako bezpiecznego i legalnego modelu przyjmowania uchodźców w Polsce.

Dużymi instytucjami i organizacjami międzynarodowymi

Wielokrotnie byliśmy gośćmi obecnych w Polsce placówek dyplomatycznych i przyjmowaliśmy międzynarodowych gości w swoim Centrum Wsparcia. Przedmiotem rozmów często były zmieniające się potrzeby migrantek i migrantów, ale też środowiska NGO w Polsce.

Jesienią zorganizowaliśmy konferencję z International Crisis Group poświęconą sytuacji na polsko-białoruskim pograniczu w Brukseli. Dzieliłiśmy się wiedzą z OBWE, IOM, UNHCR, Refugee Hub, European Network of Migrant Women, IHSA oraz naszymi międzynarodowymi partnerami: DRC, IRC, CARE, Save the Children i wieloma innymi.

Uniwersytetami

Agnieszka Kosowicz poprowadziła gościnnie zajęcia na Uniwersytecie Harvarda, gdzie w lutym 2023 roku opowiadała o pomocy humanitarnej w Polsce. Regularnie współpracujemy z Uniwersytetem Warszawskim, gdzie zespół PFM wspiera systemowe budowanie wiedzy na temat migracji i wsparcia migrantów. Współtworzymy program studiów podyplomowych dla asystentek międzykulturowych, gdzie wiele osób z naszego zespołu prowadzi zajęcia i przyjmuje wizyty studyjne.

Środowiskiem eksperckim

Psycholożki Anastasia Padlikowska, Natalia Marchenko i Marta Piegat Kaczmarczyk wystąpiły na prestiżowej Europejskiej Konferencji Podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach EBTA Conference 2023. Marta Piegat-Kaczmarczyk dzieliła się też swoim doświadczeniem podczas II Konferencji Poliwalgalnej, międzynarodowej konferencji naukowo szkoleniowej na Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie oraz III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej Metod Pomocy Psychologicznej.

Jak to zrobiliśmy,
czyli nasz zespół, partnerzy i przyjaciele

Zespół

Zespół Fundacji Polskie Forum Migracyjne liczył w grudniu 2023 r. 102 osoby – i jeszcze większe grono wolontariuszy. Ponad połowa zespołu to osoby z doświadczeniem migracji. Mówimy w PFM łącznie w piętnastu językach!

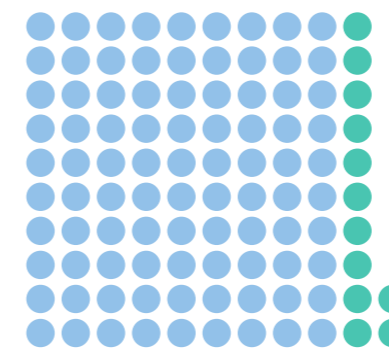
2023 rok oznaczał dalszy rozrost zespołu, choć już nie w tak szalonym tempie jak rok wcześniej. Mierzyliśmy się z wyzwaniem tworzenia wewnętrznej struktury, tworzenia i aktualizacji polityk i procedur, wewnętrznej komunikacji i zmian w sposobie zarządzania. Czas wzrostu i ciągłych zmian, pracy w warunkach kryzysu i niepewności był trudny – ale wspólnie daliśmy radę.

**Państwa usługi są na wysokim poziomie.
Wasi pracownicy są najlepsi w Polsce. Usługi są
na najwyższym poziomie. Sprawni, inteligentni
i odpowiedzialni**

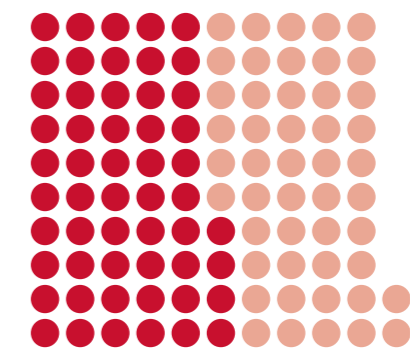
beneficjent z Ukrainy

Skorzystalismy z pomocy Fundacji RegenerAkcja, przechodząc całym zespołem przez diagnozę dobrostanu w organizacji. Celem procesu było rozpoznanie kondycji zespołu i zaproponowanie rozwiązań dla zidentyfikowanych wyzwań, oraz rekomendacji dotyczących tych aspektów naszej pracy, które są szczególnie wartościowe i wspierające. Część rekomendacji wdrożyliśmy od razu, część wprowadzamy w życie stopniowo. W rezultacie tego procesu rewidujemy też naszą politykę dobrostanową.

Zespół Fundacji tworzą 102 osoby:

90 kobiet i 12 mężczyzn

54 osoby (53%)
z doświadczeniem migracyjnym

Uczyliśmy się! Nasze pracowniczki i nasi pracownicy wzięli udział w różnorodnych szkoleniach, w tym m.in.:

- z zakresu wspierania zespołów narażonych na wypalenie zawodowe
- „Metodyka pracy środowiskowej”
- „Praca z indywidualnym przypadkiem w oparciu o techniki pracy socjalnej”
- z zakresu Core Humanitarian Standards
- z zakresu ochrony przed przemocą na tle seksualnym i wykorzystaniem (Protection from Sexual Abuse and Exploitation)
- “Roma communities – led by Towards Dialogue”
- “Data Responsibility and Data Protection in Humanitarian Sector”
- “Accountability to Affected Populations (AAP) training”
- „Rozwiązywanie konfliktów wśród dzieci”
- “Gender in Humanitarian Action”
- Diagnoza zaburzeń po traumie
- metoda Kids’ Skills

Partnerzy i darczyńcy

Rok 2023 był dla nas czasem stabilizacji, budowania długotrwałych partnerstw opartych na zaufaniu, zbieżnych celach i misji. Udało nam się zbudować współpracę z instytucjami publicznymi i biznesem, a także z międzynarodowymi i lokalnymi organizacjami pozarządowymi. Wiemy, że wspólnie uczestniczymy w długim procesie, którego celem jest współtworzenie inkluzywnego i solidarnego społeczeństwa. Będzie to możliwe dzięki utrzymaniu i wzmocnieniu relacji z gronem wspierających nas partnerów i darczyńców.

Indywidualni darczyńcy

Serdecznie dziękujemy wszystkim naszym darczyńcom! Wasza hojność, którą okazaliście przekazując nam regularne darowizny, 1,5% podatku, dokonując wpłat przez naszą stronę jest nieoceniona. Dzięki Wam zyskujemy poczucie bezpieczeństwa, stabilności i motywację do dalszej pracy oraz unikalną możliwość reagowania na nagłe, niespodziewane sytuacje. Dziękujemy za zaufanie!

Biznes

Bardzo cenimy sobie współpracę z sektorem prywatnym. Daje nam ona możliwość sprawnie i elastycznie reagować na potrzeby osób, które zwracają się do nas po pomoc. W tym roku szczególnie dziękujemy za wsparcie finansowe:

- **EcoVadis**
- **Robert Bosch Sp. z o.o.**
- **PGP HUB Sp. z o.o.**

Dziękujemy też za podzielenie się z nami swoimi zasobami:

- **Colliers** – za udostępnienie przestrzeni biurowej dla naszego zespołu back-office
- **IKEA** – za wsparcie w wyposażeniu gabinetów do pracy psychologicznej
- **Uber** – za bezpłatne kody na przejazdy dla naszych beneficjentów.
- **Hitteps** – za wsparcie w konfiguracji baz danych i CRM

Fundacje korporacyjne

Fundacja Biedronki obdarzyła nas zaufaniem i zaprosiła do partnerstwa w programie mieszkaniowym, który realizuje od wybuchu pełnoskalowej wojny w Ukrainie. Dzięki Fundacji Biedronki w 2023 roku byliśmy w stanie zapewnić tymczasowe zakwaterowanie w hostelach lub mieszkaniach pracowniczych ponad 1250 razy. Wśród beneficjentów wielu było w kryzysie bezdomności, a aż 28% interwencji dotyczyło dzieci.

Fundacja BNP Paribas włączyła się w realizację naszego programu wsparcia psychologicznego, między innymi umożliwiając nam kierowanie dorosłych i dzieci w najpilniejszej potrzebie do lekarzy psychiatrów. Fundacja wsparła także nasz program caseworkerski.

W 2023 r. podjęliśmy i rozwinęliśmy współpracę z **Fundacją Carrefour**. Stworzyliśmy razem program integracyjny dla lokalnych społeczności Plates&Mates. Fundacja włączyła się także w nasz program wsparcia psychologicznego, otaczając szczególną troską dzieci i młodzież.

Fundacja Orange wraz z pracownikami Orange Polska włączyła się w nasz program wolontariacki „Chodź na słówko”

Fundacja Citi Handlowy im. Leopolda Kronenberga wsparła nasz program wsparcia psychologicznego.

Międzynarodowe organizacje pozarządowe i UNHCR

W 2023 r. kontynuowaliśmy współpracę z międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi, które nie tylko współfinansowały nasze projekty, ale także przekazywały nam wiedzę techniczną i wzmocniały nasze zaplecze organizacyjne. To dzięki ich wsparciu, ale też wysokim oczekiwaniom, udoskonaliśmy nasze systemy: raportowania, ochrony danych osobowych, analizowania danych demograficznych o naszych beneficjentach. Otrzymaliśmy także wiele możliwości podnoszenia kompetencji. Wszystko to było rozwijające i motywujące, za co jesteśmy bardzo wdzięczni.

W 2023 r. podjęliśmy także strategiczną decyzję, by wspólnie z innymi polskimi organizacjami pozarządowymi, uformować konsorcjum projektowe i stać się bezpośrednim partnerem UNHCR. Od 2024 r. realizujemy wspólnie z UNHCR, Homo Faber, Stowarzyszeniem Nomada, Fundacją dla Wolności, Ukraińskim Domem i Konsorcjum Migracyjnym projekt w województwach mazowieckim, lubelskim i dolnośląskim.

Partnerstwa lokalne

Dziękujemy także partnerom i partnerkom, którzy gościli nasze działania, wspólnie realizowali z nami projekty lub po prostu – pracowali z nami: Fundacja dla Wolności, Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych „ę”, Stowarzyszenie Inclusive Buzz i ich wspinała BAZA, Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, International Centre for Migration Policy Development, Dom Ukraiński w Warszawie, Centrum Lokalne Żoliborz, Miejsce Aktywności Lokalnej Grójecka 109, Fundacja W Stronę Dialogu, Konsorcjum Migracyjne, Fundacja Kraina, Stacja Praga, Fundacja Kuchnia Konfliktu, Spółdzielnia Socjalna Słuszna Strawa, Fundacja na Rzecz Różnorodności Społecznej, Stowarzyszenie MOVA, Ashoka Polska, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Fundacja Rodzić po Ludzku, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Międzykulturowy Ośrodek Rozwoju Społecznego MORs (Międzykulturowy Ośrodek Rozwoju Społecznego), Biblioteki bez Granic, Biuro Edukacji m.st Warszawy, Urząd do Spraw Cudzoziemców, Marzyciele i Rzemieślnicy, Wolska Mozaika, Kobiety Wędrownie, Gmina Izabelin, Gmina Marki, Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich w Podkowie Leśnej, Centrum Kultury Izabelin

Centrum Aktywności Fabryczna 3 w Markach, Koalicja na rzecz wzmocnienia roli asystentek międzykulturowych oraz romskich, Code Your Path, barStudio, Strefa WolnoSłowa, Magazyn Kontakt, Fundacja Stefana Batorego, Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie, szkoły, w których pracują nasze asystentki międzykulturowe, miejsca na Mazowszu goszczące nasz zespół mobilny oraz organizacje, aktywiści, aktywistki i wszyscy, którzy współtworzą Grupę Granica.

Partnerstwa w projektach międzynarodowych

Szczególnie chętnie realizujemy projekty, dzięki którym możemy wymieniać się wiedzą z innymi lokalnymi organizacjami pozarządowymi, działającymi w krajach Unii Europejskiej. Realizujemy wspólne przedsięwzięcia, ale też poznajemy dobre praktyki, które w innych realiach wpłynęły na zmianę społeczną.

Diesis Network – Belgia, Austrian Association of Inclusive Society (AIS) – Austria, Symplexis – Grecja, BK Consult – Niemcy, Hub for Innovation Policy (HIP) – Rumunia, Greek Forum of Migrants (EFM) – Grecja, Solidarity Now – Grecja, Mental Health Europe – Belgia, Prolepsis Institute – Grecja, Liga za duševné zdravie – Slovakia

Międzynarodowe sieci

W 2023 r. dołączyliśmy do Międzynarodowej Koalicji Detencyjnej (International Detention Coalition). Nasza organizacja jest też członkinią Europejskiej Sieci na rzecz Kobiet Migrantek (European Network for Migrant Women).

*Dziękujemy,
że jesteście*

Przyszłość,
czyli konteksty pracy, wyzwania,
plany i postulaty

Konteksty. Uwarunkowania naszej pracy i przyszłe wyzwania

Eskalacja wojny w Ukrainie w lutym 2022 pokazała, jak szybko mogą zmienić się realia, w jakich żyjemy. Obserwujemy też dynamikę naszej pracy i wiemy, że musimy być gotowi i gotowe, aby sprostać wielu nowym wyzwaniom.

Przez Polskę przebiegają aktualnie 2 szlaki migracyjne: jeden to migracja osób z Ukrainy do Polski, drugi – to szlak migracji niuregulowanej, głównie przez pogranicze polsko-białoruskie. Polityka państwa na obu granicach jest skrajnie rozbieżna.

Uwarunkowania polityczne

Zjawisko migracji i związane z nim emocje są często wykorzystywane do celów politycznych. Doświadczaliśmy tego przy okazji wyborów parlamentarnych w Polsce w 2023 roku, którym towarzyszyło referendum instrumentalnie traktujące pytania związane z migracją. Spodziewamy się dalszych napięć i wyzwań wynikających z upolitycznienia obszaru naszej pracy, szczególnie w okresach okołowyborczych.

Oczekujemy, że na naszą pracę będą wpływały:

- **napięta sytuacja polityczna w Polsce w okresach przedwyborczych.** W 2024 roku czekają nas wybory samorządowe, wybory do europarlamentu, a także kampania poprzedzająca wybory prezydenta Polski w 2025 roku.

Migracje często stają się tematem przedwyborczym i narzędziem do podgrzewania nastrojów społecznych i podziałów. Zaostrzenie debaty publicznej w temacie migracji często wzmacnia nastroje ksenofobiczne i nasila dyskryminację.

- **Sytuacja w Ukrainie,** a także polityczne decyzje dotyczące sytuacji osób z Ukrainy podejmowane w Polsce, w UE, a także globalnie. Spodziewamy się dalszych napięć w politycznych relacjach polsko-ukraińskich, co nieuchronnie nastąpi ze względu na czasem sprzeczne interesy obu państw (po temacie zboża spodziewamy się m.in. konfliktu wokół powrotów osób z Ukrainy).

- **Polityka migracyjna w UE** – europejski Pakt Migracyjny oraz dyskusje dotyczące wspólnego podejścia Europy do tematu migracji zmiernie raczej ku ograniczaniu migracji i ochronie granic, niż integracji i tworzeniu inkluzywnych społeczności. Obserwujemy radykalizację Europy, trudności w osiągnięciu kompromisu w kwestii solidarności, a jednocześnie – starzenie się społeczeństw i zapotrzebowanie europejskich rynków na migrantów. Obawiamy się zatem, czy w kontekście polsko-białoruskiego pogranicza UE będzie sprzymierzeńcem praw człowieka.

- **Inne wydarzenia geopolityczne,** np. rozwój sytuacji w krajach pochodzenia migrantów przymusowych: Iranie, Sudanie, Afganistanie, Jemenie, Turcji, a w jeszcze większym stopniu sytuacja wewnętrzna w Białorusi i Rosji. Destabilizacja sytuacji wewnętrznej szczególnie dwóch ostatnich państw może generować migrację osób do Polski. Obecność w Polsce nawet w mniejszych liczbach uchodźców z dwóch stron toczącego się konfliktu może być trudna.

Kontekst ekonomiczny

Agresja Rosji na Ukrainę w oczywisty sposób wpływa na sytuację ekonomiczną w Polsce, regionie i świecie. Istotne dla naszej pracy aspekty to:

- **Rosnące koszty życia w Polsce,** także **koszty pracy,** które mają bezpośredni wpływ na koszty prowadzenia działań i rekrutacji, utrzymania pracowników. Koszty życia wpływają też na sytuację osób korzystających z pomocy Fundacji. Spodziewamy się, że klienci i klientki Fundacji będą potrzebowali pomocy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb, szczególnie, że rosnący odsetek klientów stanowią osoby starsze, niesamodzielne.

- Szeroko dyskutowany jest **wpływ wojny w Ukrainie na światowe rynki.** Uzależnienie od importu zboża prowadzi do niepokoju np. w krajach Rogu Afryki, co może generować nowe ruchy migracyjne. Jednocześnie kwestia transportu zboża wywołuje protesty w Polsce i UE.

- Wojna w Ukrainie wpływa na **rynki pracy,** także w Polsce, co wpływa na kształt grupy, z którą pracujemy. W niektórych gałęziach przemysłu pracowników z Ukrainy zastępują osoby Ameryki Południowej – obserwujemy liczne przypadki wykorzystania pracowniczego i handlu ludźmi. Przy braku adekwatnych reakcji państwa problem ten będzie narastał.

- Z drugiej strony, **obecność migrantów i migrantek ożywia polski rynek,** generuje ponad 1 procent PKB*. Ponad 80 procent migrantów i migrantek funkcjonuje w Polsce dzięki własnej pracy, płaci podatki.

- **Nagłe decyzje o wyjeździe z Polski** znacznych grup migrantów i migrantek mogą postawić w trudnej sytuacji niektóre sektory gospodarki i budzić napięcia czy niezadowolenie pracodawców. Jednocześnie, powrót uchodźców do Ukrainy stanowi i będzie stanowił priorytet ukraińskiego rządu.

* Analysis of the impact of refugees from Ukraine on the economy of Poland – March 2024, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/106993>

Kontekst społeczny

Ostatnie lata przyniosły Polsce gwałtownie przebiegające różnicowanie kulturowe lokalnych społeczności. Polska stała się krajem imigracyjnym, zróżnicowanym, to zjawisko będzie się pogłębiać bez względu na narracje polityczne.

- Spodziewamy się **zatem napięć i wyzwań** społecznych: osoby z doświadczeniem migracji ciągle uczą się życia w Polsce, Polki i Polacy będą uczyli się różnorodności. Pojawiają się sytuacje konfliktowe. W dalszej perspektywie będą nabrzmiewały wyzwania obserwowane w innych krajach migracyjnych: np. poczucie wykluczenia drugiego pokolenia szczególnie w kontekście obserwowanego obecnie wykluczenia ukraińskich nastolatków z edukacji. Najbliższe lata to czas, gdy mądra polityka może pomóc Polsce uniknąć wielu błędów innych krajów imigracyjnych. Pod warunkiem, że tę mądrą politykę podejmiemy.

- Widzimy **rosnące zainteresowanie tematem migracji** organów państwowych, samorządów i instytucji, które mają do czynienia z osobami z doświadczeniem migracji w praktyce, także **gotowość do budowania strategii i polityk integracyjnych.** Na nasze kompetencje jest duże zapotrzebowanie. Wiele osób w Polsce poszukuje wiedzy i zasobów, które posiadamy – będziemy się nimi dzielić.

- Spodziewamy się, że problemem najbliższych miesięcy będzie **krzys usług społecznych,** różnego rodzaju. Eksperci OBM sygnalizują zbliżający się kryzys w służbie zdrowia, już obserwujemy kryzys w systemie edukacji. Wiele trudności widać w systemie pomocy społecznej, który jest radykalnie niedofinansowany, doświadcza braku kadr i zasobów do rozwiązywania problemów w społeczeństwie wielokulturowym.

- Trudna jest **sytuacja młodych ludzi** – zarówno osób z lokalnej społeczności, jak osób z doświadczeniem migracji. Obserwujemy, jak **wiele młodych osób funkcjonuje w kryzysie.** Spodziewamy się nadal dużego zapotrzebowania na pomoc psychologiczną, nie tylko dla młodych, gdyż systemowa pomoc nadal jest niewystarczająca.

- Wyzwaniem w następnych latach będzie **rosnąca populacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami** – zarówno wśród uchodźców i migrantów, jak w populacji lokalnej. Rośnie w Polsce liczba osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu – to już stanowi w Polsce społeczny, nie dość zaadresowany przez państwo, problem. Osoby te borykają się z brakiem mieszkań, środków do życia, opieki medycznej czy rehabilitacji.

- Ważne będą **decyzje rządzących** na temat integracji, tworzenia przestrzeni do budowania zróżnicowanych kulturowo społeczności, a także zdolność zarówno Polaków, Polek, jak i nowych mieszkańców do zmiany, budowania wspólnoty.

Kontekst prawny

W 2024 roku spodziewamy się następujących zmian prawnych:

- **status prawny osób z Ukrainy**, które przyjechały po eskalacji wojny. Obecny pakiet uprawnień ulegnie zmianie, co wywoła popyt na informację i poradnictwo prawne. Już obserwujemy przestrzeń do nadużyć, wiele dezinformacji i żerowanie na niewiedzy osób, zagubionych w skutek braku jednoznacznych informacji.

- Polityka państwa wobec osób w drodze, przekraczających **granicę polsko-białoruską**, jest dyskutowana i prawdopodobnie ulegnie zmianie. Z biegiem czasu sytuacja na pograniczu staje się coraz bardziej złożona.

- Wyzwaniem jest i będzie **legalizacja pobytu i pracy migrantów i migrantek** – systemy państwowe są nie dość sprawne, a ustawowe terminy związane z rozpatrywaniem wniosków o legalizację są nagminnie istotnie przekraczane. Wygaszanie rozwiązań prawnych przewidzianych dla osób z Ukrainy spowoduje krach standardowych procedur, niezdolnych do obsługi zwiększonych liczb osób wnioskujących. Może to doprowadzić do sytuacji, w której tysiące ludzi będą pozostawały w Polsce bez uregulowanego statusu prawnego.

- Wraz z przedłużającym się pobytem osób z Ukrainy w Polsce nabrzmiewać będzie potrzeba wdrożenia osób na rynek pracy na poziomie posiadanych kwalifikacji. **Uznanie wykształcenia i kompetencji zawodowych** będzie stanowiło wyzwanie.

Skutki wojny

W ubiegłym roku, bieżącym i w najbliższych latach Polska będzie mierzyła się ze skutkami wojny w Ukrainie. Również po zakończeniu konfliktu należy się spodziewać m.in.:

- **wieloletniego zapotrzebowania na pomoc psychologiczną**. Udział w wojnie wiele osób pozostawi zniszczonych i złamanych.

- **konfliktów rodzinnych, przemocy w rodzinach, potrzeby wsparcia dzieci**, które nie będą miały wsparcia w bliskich. Spodziewamy się konfliktów między rodzinami obecnie rozdzielonymi między Ukrainę, Polskę, a także inne kraje schronienia.

- **przemocy, przestępczości** i znacznie łatwiejszego niż w czasach pokoju dostępu do broni (rozbrojenie osób cywilnych będzie stanowiło proces i problem).

- **zwiększonej liczby osób z niepełnosprawnościami i wymagających długotrwałej pomocy ze strony państwa** (liczba ta będzie zapewne rosła po zakończeniu wojny, biorąc pod uwagę stopień zaminowania Ukrainy i związane z tym ryzyko dla osób powracających). Rozminowanie Ukrainy zajmie dekady.

- zwiększonej liczby **osób uzależnionych** od środków psychoaktywnych i alkoholu

- zwiększonej liczby **osób w kryzysie bezdomności**,

- dużej liczby **osób wymagających złożonego wsparcia**, z powodu niestandardowej lub szczególnie skomplikowanej sytuacji życiowej zwiększonej liczby osób, których tożsamość trudno będzie ustalić, oraz osób, które będą miały trudność w uzyskaniu dokumentów koniecznych do legalizacji pobytu – w rezultacie, większa będzie liczba osób bez legalnego prawa pobytu w Polsce, które nie będą miały prawa do oferowanego standardowo wsparcia.

Środowisko

Polska jako państwo nie podejmuje obecnie strategicznych decyzji (ani dyskusji) w kwestii postępujących zmian klimatycznych. Tymczasem już dziś zmiany klimatu na świecie generują dwukrotnie więcej migrantów niż wojny i konflikty. Skala migracji, także migracji wywołanej przez zmiany klimatyczne, będzie rosła.

- **Polska będzie celem migracji** z wielu różnych krajów świata dotkniętych skutkami zmian klimatycznych.

- Jeszcze bardziej **dysfunkcyjne staną się procedury deportacyjne** – do rosnącej liczby państw deportacja nie będzie możliwa. Zmiany klimatu zdestabilizują całe regiony i staną się przyczyną wzmożonej migracji.

- **Zmiany klimatyczne dotkną też Ukrainę** i będą miały wpływ na procesy migracyjne w tym kraju (także skalę powrotów lub dalszej emigracji z Ukrainy, poziom zamożności, tempo odbudowy). Skutków tych zmian nie umiemy jeszcze oszacować.

O co zabiegamy

Po dwóch latach pracy w trybie kryzysowym przyszedł czas na gruntowne porządki prawne i systemowe rozwiązania, poszukiwanie odpowiedzi na problemy z którymi w Polsce zmagamy się od lat.

Kluczowe obszary zmian, o które będziemy zabiegać w 2024 roku:

Integracja

Potrzebujemy:

- zmian w systemie **edukacji** (m.in. upowszechnienia asystentury międzykulturowej, objęcie edukacją dzieci obecnie nie korzystających ze szkoły, kształcenie kadr i wprowadzanie do szkół zajęć budujących kompetencje międzykulturowe),
- upowszechniania bezpłatnych kursów języka polskiego,
- skutecznych instytucji **pomocy społecznej** (potrzebujemy m.in. efektywnych programów integracyjnych, zwiększenia zasobów systemów interwencji kryzysowej, rozbudowy bazy mieszkań dla osób niesamodzielnych, efektywnego wsparcia dla dzieci bez opieki oraz osób starszych),
- ochrony osób z doświadczeniem migracji na **rynku pracy** (powszechne obecnie wykorzystanie i nadużycia wobec tych osób są niesprawiedliwością i krzywdą wobec nas wszystkich),
- świadomego budowania zróżnicowanej **wspólnoty** ludzi o różnych korzeniach, którzy mogą na sobie polegać.

Polityka migracyjna dla Polski

Polska potrzebuje strategii migracyjnej, przygotowanej w dialogu, wspólnie, przez różne podmioty: rząd, samorządy, społeczeństwo obywatelskie i biznes.

Mamy dość zarządzania strachem. Chcemy rozmowy o migracjach opartej o fakty i wiedzę, aby odpowiedzialnie zarządzać rosnącą różnorodnością naszych społeczności i z niej korzystać. Będziemy dzielić się naszą wiedzą: z rządzącymi i ze społeczeństwem.

Zdrowie psychiczne

Potrzebujemy dostępnej i profesjonalnej opieki psychologicznej, zwłaszcza dla dzieci, w wielu językach obcych oraz skutecznej profilaktyki, m.in. psychoedukacji na szeroką skalę.

Granica polsko-białoruska

Domagamy się zmiany obecnie prowadzonej polityki. Oczekujemy od rządu wypracowania rozwiązań, które przywrócą przestrzeganie praw człowieka na pograniczu polsko-białoruskim.

Będziemy również zabiegać o zmiany dotyczące stosowania detencji. Apelujemy o zaprzestanie detencji dzieci, szersze stosowanie alternatyw do detencji, a także zapewnienie efektywnego dostępu do pomocy psychologicznej dla osób w detencji.

Projekty realizowane w 2023 roku

	Tytuł projektu	Zakres		Czas trwania	Budżet - zrealizowany w 2023 r.	Źródło finansowania	Tagi
1	Ochrona osób z doświadczeniem uchodźstwa poprzez centra społecznościowe w Polsce	Wieloaspektowy projekt, którego sercem jest nasze centrum na ul. Górczewskiej 137 w Warszawie. Prowadziliśmy: caseworking, pomoc prawną, doradztwo zawodowe, pomoc psychologiczną, infolinię oraz doradztwo w zakresie legalizacji pobytu, działania na rzecz budowania społeczności (także przyjmującej uchodźców), doradztwo w zakresie zakładania działalności gospodarczej, mobilny punkt wsparcia w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania na Mazowszu.		01.01.2023 - 31.12.2023	4 525 346,88 PLN	Danish Refugee Council UNHCR	Caseworking Wsparcie psychologiczne Integracja Aktywizacja zawodowa Pomoc prawna Pomoc socjalna Dostęp do informacji
2	Wsparcie okołoporodowe dla kobiet w ciąży. Lokalna odpowiedź na kryzys uchodźczy w Warszawie i w regionie metropolitarnym	Wsparcie dla mam z doświadczeniem migracji, w tym: prowadzenie międzykulturowych szkół rodzenia, konsultacji położniczych, edukacji prozdrowotnej, grup wsparcia dla mam małych dzieci. Przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet i dziewczynek. Szczególną grupą, do której adresujemy projekt, są położne - szkolimy je i dzielimy się naszymi doświadczeniami, zwłaszcza z pracy w środowisku zróżnicowanym kulturowo i z kobietami po doświadczeniu traumy lub przemocy. Jednym z działań projektowych było prowadzenie programu wolontariatu.		01.01.2023 - 31.12.2023 (kontynuacja do 31.03.2024)	1 154 941,53 PLN	CARE	Wsparcie okołoporodowe Wsparcie psychologiczne Wzmacnianie kompetencji systemowych Wolontariat
3	Edukacja i ochrona dzieci, młodzieży i dorosłych doświadczających skutków wojny w Ukrainie	Asystentura międzykulturowa w warszawskich szkołach. Stworzenie materiałów edukacyjnych przygotowujących do wykonywania pracy asystenta międzykulturowego.		01.01.2023 - 31.08.2023	1 289 240,68 PLN	International Rescue Committee	Edukacja formalna Edukacja nieformalna Wzmacnianie kompetencji systemowych
4	Psycho-społeczne włączenie i integracja dzieci doświadczających skutków wojny w Ukrainie	Wzmocnienie rezyliencji dzieci i młodzieży z Ukrainy oraz wspieranie ich integracji poprzez animację społeczną. W ramach projektu realizowaliśmy międzykulturowe warsztaty i wydarzenia kulinarne Plates & Mates, a także wzmacnialiśmy dziewczynki i młode kobiety podczas kursów WenDo. Projekt zawierał w sobie także komponent wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży.		01.01.2023 - 31.12.2023 (kontynuacja do 31.01.2024)	662 606,47 PLN	Fundacja Carrefour	Wsparcie psychologiczne Integracja Wolontariat
5	Witaj szkoło! Włączenie edukacyjne dzieci doświadczających skutków wojny w Ukrainie	Celem projektu było budowanie kompetencji nauczycieli i nauczycielek w zakresie pracy z uczniem z doświadczeniem uchodźstwa i migracji. W ramach projektu zrealizowaliśmy serię stacjonarnych szkoleń i webinarów, a także opublikowaliśmy materiały dydaktyczne dla nauczycieli. Projekt obejmował też zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci uchodźczych podczas wakacyjnych zajęć w ukraińskiej szkole Materynka.		01/06/2023 - 31/08/2023	495 775,50 PLN	PLAN International oraz Disasters Emergency Committee	Wzmacnianie kompetencji systemowych Edukacja pozaformalna
6	Wsparcie psychologiczne dla osób z doświadczeniem przymusowej migracji	Wsparcie psychologiczne i wzmocnienie rezyliencji uchodźców.		01.01.2023 - 30.09.2023	450 000,27	Choose Love	Wsparcie psychologiczne
7	Poprawa dostępu do edukacji dzieci i młodzieży doświadczających skutków wojny w Ukrainie.	Asystentura międzykulturowa w warszawskich szkołach. Budowanie kompetencji asystentek międzykulturowych zatrudnionych przez różnorodne podmioty (NGO, szkoły, samorządy) i organizacja spotkań sieciujących. Promocja i rozpowszechnianie kursu e-learningowego stworzonego na stronie szkola-roznorodnosci.org.		01.09.2023 - 31.12.2023 (kontynuacja do 30.07.2024)	309 629,22 PLN	International Rescue Committee	Edukacja formalna Edukacja nieformalna Wzmacnianie kompetencji systemowych

	Tytuł projektu	Zakres		Czas trwania	Budżet - zrealizowany w 2023 r.	Źródło finansowania	Tagi
8	Słowopomoc. Poprawa dostępu do wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających skutków wojny w Ukrainie.	Wsparcie psychologiczne dzieci, młodzieży i dorosłych. Prowadzenie telefonu zaufania slowopomoc.pl wraz z kampanią promocyjną wśród organizacji partnerskich.		01.01.2023 - 15.04.2023	309 360,28 PLN	Biuro Spraw Zagranicznych, Wspólnoty i Rozwoju Wielkiej Brytanii Mercy Corps	Wsparcie psychologiczne
9	KOMPLEKS	Projekt wspierał współpracę między instytucjami publicznymi a NGO i wzmacniał potencjał polskich instytucji (m.in. WCPR, Urzędu ds. Cudzoziemców i Straży Granicznej) w kontekście pracy z osobami z grup wrażliwych. Projekt był realizowany w partnerstwie z ICMPD, Urzędem ds. Cudzoziemców oraz Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej. W ramach projektu zorganizowaliśmy serię spotkań sieciujących, a także braliśmy udział w wizytach studyjnych oraz współtworzyliśmy międzynarodowe seminaria. Ważną częścią projektu była pomoc bezpośrednia świadczona przez caseworkerkę oraz psycholożki skierowana do migrantów ze specjalnymi potrzebami.		01.01.2023-31.12.2023	262 330,39 PLN	Projekt współfinansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021, program „Sprawy Wewnętrzne”, Obszar tematyczny „Azyl i Migracja”	Caseworking Wsparcie psychologiczne Wzmacnianie kompetencji systemowych
10	Witam Sąsiada! Integracja migrantów i migrantek w lokalnych społecznościach	Projekt był realizowany w 3 podwarszawskich gminach: Podkowie Leśnej, Izabelinie i Markach. Koncentrował się na wsparciu integracji oraz wzmocnieniu zasobów i kompetencji międzykulturowych mieszkańców gminy, zarówno tych nowych jak i zamieszkujących gminy od zawsze. W ramach projektu zatrudniliśmy asystentki międzykulturowe, organizowaliśmy warsztaty międzykulturowe w szkołach, szkoliliśmy nauczycieli, lokalnych liderów oraz pracowników samorządowych, organizowaliśmy kursy języka polskiego. Odbływały się również szkolenia sportowe i pikniki sąsiedzkie. Partnerem projektu była Fundacja dla Wolności.		31.12.2021 - 31.12.2023	228 556,37 PLN	Projekt finansowany przez Liechtenstein, Islandię i Norwegię z Funduszy EOG w ramach Programu Aktywni Obywatele - Fundusz Regionalny.	Integracja Edukacja formalna Edukacja pozaformalna Wzmacnianie kompetencji systemowych
11	Partnerstwo na rzecz wpływu. Model współpracy instytucji kultury z osobami z doświadczeniem migracji	Stworzenie modelu współpracy pomiędzy instytucjami kultury a osobami z doświadczeniem migracji mieszkającymi w Warszawie. Projekt realizowany we współpracy z Fundacją "Stocznia" w ramach programu Business unusual.		01.01.2023 - 31.12.2023	180 000,00 PLN	Urząd Miasta Stołecznego Warszawy - Biuro Kultury	Wzmacnianie kompetencji systemowych
12	Asystentura międzykulturowa w warszawskich szkołach - edycja 2023/2024	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z doświadczeniem migracji poprzez wsparcie udzielane przez asystentki międzykulturowe w warszawskich szkołach podstawowych. Wzmacnianie kompetencji asystentek międzykulturowych pracujących w warszawskich placówkach (warsztaty i szkolenia). Opracowanie i dystrybucja ulotek informacyjnych dla rodziców uczniów z doświadczeniem migracji.		01.09.2023 - 31.12.2023 (kontynuacja do 30.06.2024)	138 716,28 PLN	Biuro Edukacji m. st. Warszawy	Edukacja formalna Wzmacnianie kompetencji systemowych
13	Monitorowanie warunków ochrony osób w drodze (Protection monitoring)	Projekt realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem We Are Monitoring i ze Stowarzyszeniem Egala, w odpowiedzi na kryzys humanitarny na granicy polsko-białoruskiej. Celem projektu była poprawa monitorowania potencjalnych ryzyk, na które eksponowane są osoby w drodze na tym szlaku migracyjnym, a także wzmacnianie kompetencji organizacji odpowiadających na ten kryzys.		01/06/2023 - 31/12/2023 (kontynuacja do 31/01/2024)	Budżet zrealizowany przez PFM: 137 413,43 zł (w tym zakupy dla partnerów) Budżet zrealizowany przez PFM i partnerów: 277 307,71 zł	Danish Refugee Council	Pomoc humanitarna
14	Program wsparcia uchodźców z Ukrainy - edycja III	Projekt łączył różnorodne działania na rzecz wsparcia dzieci i rodzin, które w Polsce znalazły schronienie przed wojną w Ukrainie. W ramach projektu prowadzimy: wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży, caseworking, zajęcia psychoedukacyjne w publicznych szkołach oraz szkolenia dla nauczycieli i nauczycielek.		01/09/2023 - 31/12/2023 (kontynuacja do 31/08/2024)	123 573,24 PLN	PLAN International oraz Disasters Emergency Committee	Wsparcie psychologiczne Caseworking Wzmacnianie kompetencji systemowych Edukacja pozaformalna

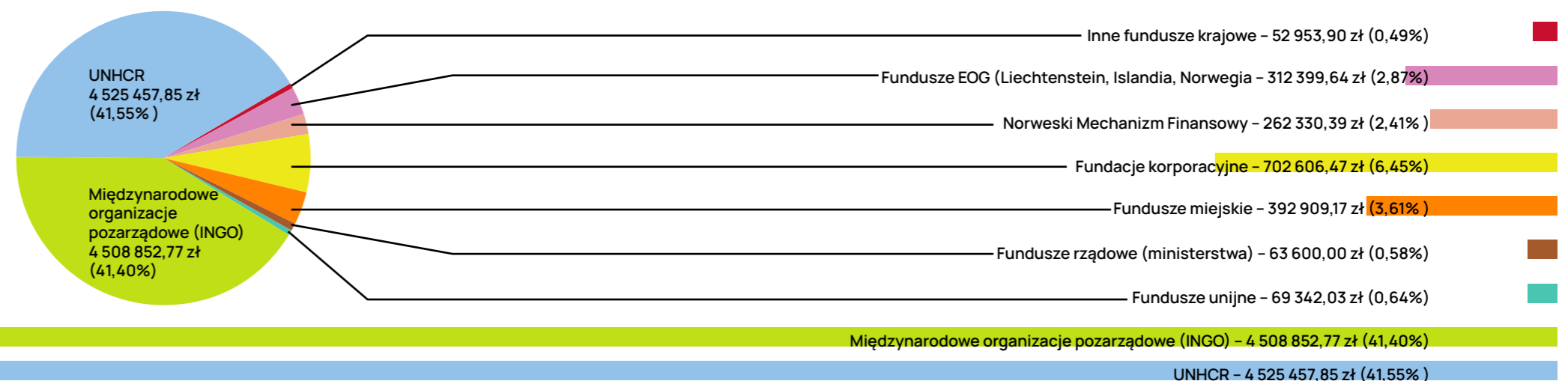

	Tytuł projektu	Zakres		Czas trwania	Budżet - zrealizowany w 2023 r.	Źródło finansowania	Tagi
15	„Polska dla początkujących i zaawansowanych – podaj dalej”	Przekazywanie lokalnym instytucjom kultury, grupom wolontariackim i innym podmiotom know-how w zakresie oddolnego wspierania uchodźców i uchodźczyń w nauce języka polskiego przez osoby starsze. W ramach projektu prowadziliśmy szkolenia i udzielaliśmy specjalistycznego wsparcia. Projekt realizowaliśmy jako partner Towarzystwa Inicjatyw Twórczych "ę".		01/01/2023 - 31/12/2023	83 843,27 PLN	Projekt finansowany przez Liechtenstein, Islandię i Norwegię z Funduszy EOG w ramach Programu Aktywni Obywatele - Fundusz Regionalny	Integracja Wzmacnianie kompetencji systemowych
16	Nowe Relacje - Działania na Rzecz Włączenia i Integracji Międzypokoleniowej Osób z Ukrainy z Doświadczeniem Uchodźczym	Program regrantingowy, skierowany do lokalnych organizacji łączących działania: na rzecz migrantów i seniorów. W programie udział wzięło 10 organizacji. PFM wspierał projekt merytorycznie i szkoleniowo. Prowadził dedykowaną programowi infolinię, wsparcie fizjoterapeutyczne oraz budował umiejętności partnerów w zakresie wsparcia psychologicznego. Projekt realizowany w partnerstwie z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych "ę" (lider projektu).		01.01.2023 - 31.07.2023	74 483,13 PLN	HelpAge	Integracja
17	Razem możemy więcej - pierwsza edycja programu aktywizacyjnego dla cudzoziemców na lata 2022-2023	Aktywizacja zawodowa i wsparcie osób z doświadczeniem migracji w zakładaniu działalności gospodarczej. Liderem projektu jest Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych,		01.07.2022 - 31.12.2023	63 600,00 PLN	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Aktywizacja zawodowa
18	Wsparcie uchodźców z Ukrainy w środowisku edukacyjnym	Prowadzenie programu wolontariackiego "Chodź na słówko", wspierającego naukę języka polskiego. Wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży, wraz z przekierowaniami do lekarza psychiatry.		01.01.2023 - 30.04.2023	55 586,93 PLN	Stichtung Vluchteling	Wolontariat Edukacja pozaformalna Wsparcie psychologiczne
19	Wsparcie psychologiczne dla osób przebywających w detencji (strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców)	Wsparcie psychologiczne i interwencja kryzysowa dla osób przebywających w detencji, często po doświadczeniu przemocy na granicy polsko-białoruskiej. W ramach projektu zbieramy nasze doświadczenia w formie raportu.		01.08.2023 - 31.12.2023 (kontynuacja do 30.06.2024)	54 800,00 PLN	Save the Children	Wsparcie psychologiczne
20	Razem silniejsi	Projekt interwencyjny, realizowany przez organizacje zrzeszone w ramach Konsorcjum Migracyjnego. PFM w ramach projektu dostarczało pomoc psychologiczną, wraz z przekierowaniami do specjalistycznej pomocy psychiatrycznej		01.01.2023 - 31.12.2023	54 048,56 PLN	Open Society Fund	Pomoc psychologiczna
21	DIGITS. Budowanie miękkich umiejętności cyfrowych kobiet migrantek	Celem projektu jest wypracowanie wspólnego zrozumienia potrzeb nowoczesnej integracji cyfrowej kobiet-migrantek w Europie. W ramach projektu wykonamy i przeprowadzimy pilotaż platformy internetowej umożliwiającej budowanie kompetencji cyfrowych wśród kobiet z doświadczeniem migracji. Partnerami projektu są: Symplexis (Grecja) HIP - Hub for Innovation Policy (Rumunia) Diesis Coop (Belgia) Austrian Association of Inclusive Society (Austria) BK Consult (Niemcy) Elliniko Forum Metanaston (Grecja)		01.01.2023 - 31.12.2023 (kontynuacja do 30.09.2024)	47 329,40 PLN	Projekt sfinansowany z programu Erasmus+	Aktywizacja zawodowa Wzmacnianie kompetencji systemowych

	Tytuł projektu	Zakres		Czas trwania	Budżet - zrealizowany w 2023 r.	Źródło finansowania	Tagi
22	Cały świat w naszej klasie / ReSET. Wzmacnianie kompetencji międzykulturowych i dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży z warszawskich szkół - edycja 2023/2024	Prowadzenie zajęć w warszawskich szkołach: 1) w zakresie edukacji międzykulturowej, i przeciwdziałania dyskryminacji; 2) wzmacniających rezyliencję psychiczną dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracji. W ramach projektu szkolimy też psychologów szkolnych na temat pracy z dzieckiem z doświadczeniem migracji.		01.09.2023 - 31.12.2023 (kontynuacja do 30.06.2024)	47 020,00 PLN	Biuro Edukacji m. st. Warszawy	Edukacja pozaformalna Wsparcie psychologiczne Integracja
23	Cały świat w naszej klasie -wzmacnianie kompetencji międzykulturowych dzieci - edycja 2022/2023	Prowadzenie zajęć w warszawskich szkołach w zakresie edukacji międzykulturowej, przyczyn migracji i przeciwdziałania dyskryminacji.		01.01.2023 - 30.06.2023	27 172,89 PLN	Biuro Edukacji m. st. Warszawy	Edukacja pozaformalna Integracja
24	Międzykulturowa Akademia Kobięcych Inicjatyw	Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa uchodźczyń, które mogą być narażone na dyskryminację. Do programu zaprosiliśmy kobiety z Azji Centralnej i z Bliskiego Wschodu.		01/08/2023 - 31/12/2023 (kontynuacja do 31/03/2024)	24 160,00 PLN	Ashoka	Aktywizacja zawodowa
25	MENTALITY - Implementing MENTAL Health QuALITY Practices Implementacja dobrych praktyk w obszarze zdrowia psychicznego	Projekt realizowany w partnerstwie z wiodącymi europejskimi organizacjami zajmującymi się ochroną zdrowia psychicznego.		01.01.2023-31.12.2023 (kontynuacja do 28.02.2025)	22 012,63 PLN	Komisja Europejska, Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji (HaDEA)	Wsparcie psychologiczne Wzmacnianie kompetencji systemowych
26	Kryzysowa Szkoła Międzykulturowa	Wsparcie uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji poprzez zatrudnienie szkolnych asystentek międzykulturowych, edukacja międzykulturowa i antydyskryminacyjna skierowana do uczniów i uczennic oraz nauczycieli szkół podwarszawskich (warsztaty kompetencji międzykulturowych), uwrażliwienie na potrzeby uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji i uchodźstwa (webinary dla nauczycieli).		01.01.2023 - 31.03.2023	21 492,90 PLN	Program „Fundusz Pomocowy dla organizacji pozarządowych oraz inicjatyw obywatelskich 2022-23” utworzony przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, realizowany przez Fundację Edukacja dla Demokracji.	Edukacja formalna
27	Krok w przyszłość. Aktywizacja zawodowa osób z doświadczeniem uchodźstwa i migracji	Wsparcie w aktywizacji zawodowej uchodźców i migrantów posługujących się rzadkimi językami (sorani, arabski, tadyżki i inne). Projekt realizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem MOVA.		01.09.2023 - 31.12.2023 (kontynuacja do 30.09.2024)	7 301,00 PLN	Ashoka	Aktywizacja zawodowa

Zrealizowane budżety projektów – podział wg źródeł finansowania*

* wykres nie ujmuje wydatków poniesionych w ramach darowizn, 1,5% i innych środków własnych

Fundacja Polskie Forum Migracyjne

info@forummigracyjne.org

tel. +48 692 913 993

infolinia: +48 22 11 000 85

ul. Szpitalna 5/14,
Warszawa 00-031

Centrum Wsparcia:
ul. Górczewska 137, 3. piętro
Warszawa 01-459
tel. + 48 660 784 295

www.forummigracyjne.org

FUNDACJA
**Polskie
Forum
Migracyjne**

Troska o różnorodną wspólnotę. Działania Fundacji Polskie Forum Migracyjne w 2023 roku.
Warszawa, kwiecień 2024

Wydawca:
Fundacja Polskie Forum Migracyjne

Redakcja:
Karolina Czerwińska, Agnieszka Kosowicz, Karolina Kotowska, Weronika Regosz

Teksty:
Agnieszka Kosowicz, Karolina Czerwińska, Karolina Kotowska, Katarzyna Sawko, Justyna Różańska, Weronika Brączek, Katarzyna Sulima, Pamela Adamik, Katka Prokopowicz, Ewelina Łapińska, Aleksandra Ośko, Artem Graban, Magda Piaskowska, Katarzyna Łagowska, Anna Maciejko, Karolina Murawska, Olga Dobrowolska

Dane ilościowe i feedback:
Katarzyna Sulima, Karolina Madej, Artem Graban

Wykaz działań realizowanych w 2023:
Karolina Czerwińska

Projekt identyfikacji graficznej: Michał Dąbrowski
Opracowanie graficzne publikacji i ilustracje: Karolina Kotowska
Zdjęcia: Tomek Kaczor, Anna Maciejko, Hanna Linkowska

Treść niniejszej publikacji lub jej fragmenty mogą być wykorzystywane wyłącznie za podaniem źródła.

**Włącz się w budowanie otwartego
i różnorodnego społeczeństwa w Polsce.**

**Wspieraj działania
Fundacji Polskie Forum Migracyjne!**

wpłacając darowiznę przez stronę (PayU):

<https://forummigracyjne.org/donate>

wpłacając darowiznę (jednorazową lub cykliczną)

na konto bankowe:

Fundacja Polskie Forum Migracyjne

79 1050 1025 1000 0023 1482 7813

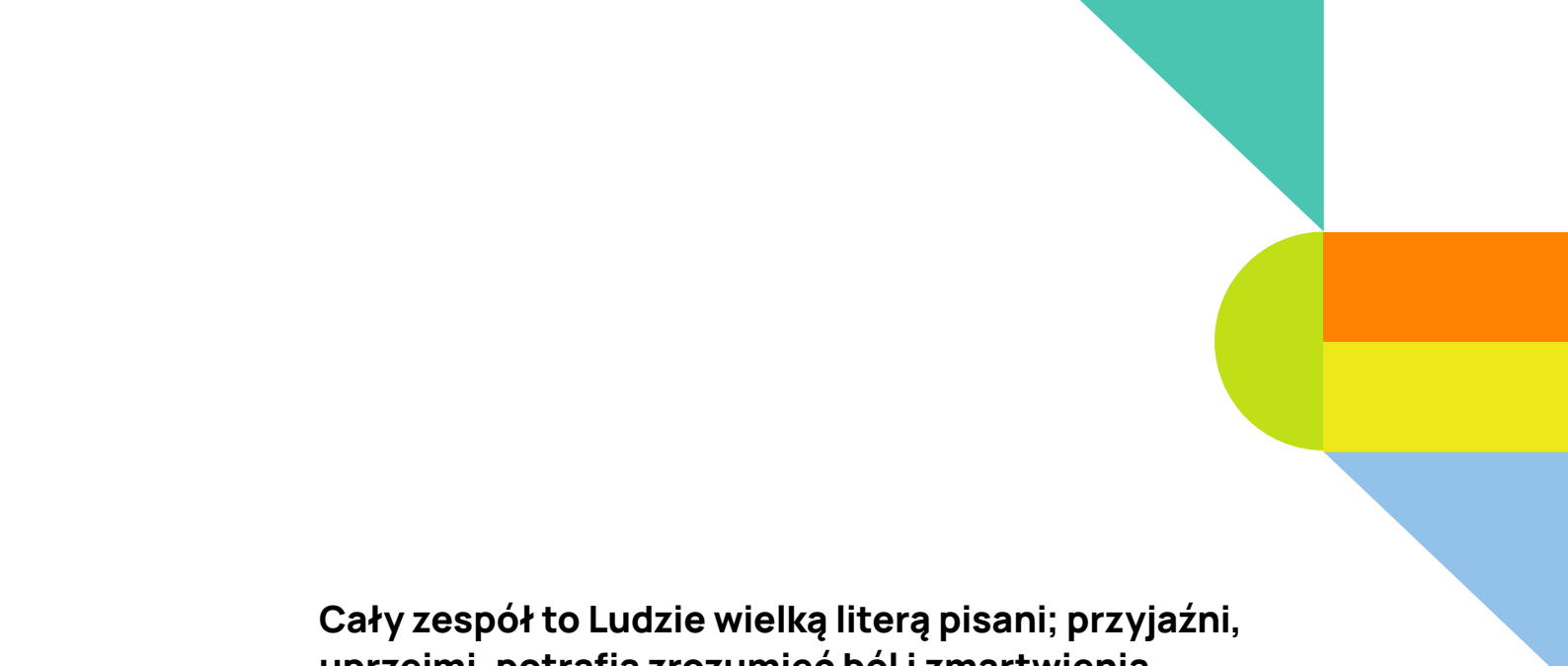
Kod SWIFT: INGBPLPW

Kod IBAN: PL79 1050 1025 1000 0023 1482 7813

**Przekaż nam 1,5% podatku!
KRS 0000272075**

Każda forma wsparcia jest dla nas niezmiernie cenna
i pozwala nam realizować naszą misję.

**Cały zespół to Ludzie wielką literą pisani; przyjaźni,
uprzejmi, potrafią zrozumieć ból i zmartwienia,
odpowiadają na wszystkie pytania, pomagają we
wszystkich potrzebach, udzielają dobrych rad.
Jesteście najlepsi.**

beneficjentka z Ukrainy

FUNDACJA **Polskie
Forum
Migracyjne**

